

II

(Acte fără caracter legislativ)

DECIZII

DECIZIA (UE) 2017/501 A COMISIEI

din 12 iunie 2015

privind tarifele aplicate de Hidroelectrică din România față de S.C. ArcelorMittal Galați, S.C. Alro SA, S.C. Alpiq RomEnergie S.R.L., S.C. Alpiq RomIndustries S.R.L., S.C. Energy Financing Team Romania S.R.L. (EFT), S.C. Electrica S.A., S.C. Electromagnetica S.A., S.C. Energy Holding S.R.L., S.C. EURO-PEC S.A., S.C. Luxten-Lighting Group S.A., S.C. Electrocarbon S.A. Slatina și S.C. ELSID Titu S.A. – SA.33623 (2012/C), SA.33624 (2012/C), SA.33451 (2012/C) și SA 33581 (2012/C)

[notificată cu numărul C(2015) 3919]

(Numai textul în limba română este autentic)

(Text cu relevanță pentru SEE)

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 108 alineatul (2) primul paragraf,

având în vedere Acordul privind Spațiul Economic European, în special articolul 62 alineatul (1) litera (a),

având în vedere deciziile prin care Comisia a inițiat procedura stabilită la articolul 108 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene în ceea ce privește ajutoarele SA.33623 (2012/C, ex 11/NN) ⁽¹⁾; SA 33624 (2012/C, ex 2011/CP) ⁽²⁾; SA.33451 (2012/C, ex 2012/NN) ⁽³⁾ și SA 33581 (2012/C) ⁽⁴⁾,

după ce a invitat părțile interesate să își prezinte observațiile în conformitate cu dispozițiile menționate anterior și având în vedere observațiile acestora,

întrucât:

1. PROCEDURĂ

- (1) La 28 ianuarie 2011 și la 2 august 2011, Comisia a primit trei plângeri din partea fondului de investiții S.C. FP Proprietatea S.A. („FP” sau „reclamantul”) în legătură cu vânzarea de energie electrică de către S.C. Hidroelectrică S.A. („Hidroelectrică”) către mai mulți cumpărători la prețuri considerate a fi fost stabilite sub nivelul pieței.
- (2) La 25 aprilie 2012, Comisia a informat România că a decis să inițieze procedura prevăzută la articolul 108 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ⁽⁵⁾ („TFUE”) cu privire la presupuse măsuri de ajutor de stat, prin următoarele decizii, denumite în continuare împreună „deciziile de inițiere”:
  - SA. 33623 privind S.C. ArcelorMittal Galați S.A. („ArcelorMittal”);
  - SA. 33624 privind S.C. Alro S.A. („Alro”);

⁽¹⁾ Decizia C (2012) 2516 final a Comisiei din 25 aprilie 2012 privind cazul SA.33623 (JO C 189, 29.6.2012, p. 3).

⁽²⁾ Decizia C (2012) 2517 final a Comisiei din 25 aprilie 2012 privind cazul SA.33624 (OJ C 268, 5.9.2012, p. 21).

⁽³⁾ Decizia C (2012) 2542 final a Comisiei din 25 aprilie 2012 privind cazul SA.33451 (JO C 395, 20.12.2012, p. 5).

⁽⁴⁾ Decizia C (2012) 2556 final a Comisiei din 25 aprilie 2012 privind cazul SA.33581 (JO C 395, 20.12.2012, p. 34).

⁽⁵⁾ JO L 115, 9.5.2008, p. 92.

- SA.33451 privind S.C. Alpiq RomEnergie S.R.L. („S.C. Alpiq RomEnergie”), S.C. Alpiq RomIndustries S.R.L. („Alpiq RomIndustries”), S.C. Energy Financing Team Romania S.R.L. („EFT”), S.C. Electromagnetica S.A. („Electromagnetica”), S.C. Energy Holding S.R.L. („Energy Holding”), S.C. EURO-PEC S.A. („EURO-PEC”), S.C. Electrica S.A. („Electrica”) și S.C. Luxten Lighting Group S.A („Luxten Lighting”), denumite în continuare împreună „comercianții de energie electrică”;
- SA. 33581 privind S.C. Electrocarbon S.A. Slatina („Electrocarbon”) și S.C. ELSID Titu S.A. („Elsid”), denumite în continuare „producătorii de electrozi”.
- (3) Deciziile de inițiere au fost publicate în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* ⁽⁶⁾. Comisia a invitat autoritățile române și părțile interesate să își prezinte observațiile.
- (4) La 23 iulie 2012, autoritățile române au transmis Comisiei observațiile lor cu privire la deciziile de inițiere.
- (5) Comisia a primit observații din partea a 11 ⁽⁷⁾ părți interesate, și anume:
- în cazul SA. 33623, din partea ArcelorMittal la 30 iulie 2012 și la 2 august 2012. La 5 decembrie 2012, Comisia a transmis autorităților române observațiile părților interesate;
- în cazul SA. 33624, din partea ALRO la 3 octombrie 2012, la 28 noiembrie 2012, la 12 aprilie 2013 și la 30 mai 2013, iar la 5 octombrie 2012 din partea unui concurent. La 13 noiembrie 2012, Comisia a transmis autorităților române observațiile părților interesate;
- în cazul SA. 33451, din partea Alpiq RomEnergie și Alpiq RomIndustries la 1 august 2012 și la 20 ianuarie 2013, din partea EFT – la 4 februarie 2013, din partea Energy Holding – la 18 și la 21 ianuarie 2013, din partea Electromagnetica – la 22 ianuarie 2013. La 13 februarie 2013, Comisia a transmis autorităților române observațiile părților interesate;
- în cazul SA. 33581, din partea Electrocarbon și Elsid la 18 mai 2012 și la 18 ianuarie 2013. La 13 februarie 2013, Comisia a transmis autorităților române observațiile părților interesate.
- (6) Autoritățile române au răspuns la observațiile părților interesate la 15 ianuarie 2013 în cazul SA. 33624 și la 24 martie 2013 în cazurile SA. 33451 și SA. 33581.
- (7) Comisia a solicitat informații suplimentare din partea autorităților române:
- în cazul SA. 33623 (ArcelorMittal) prin scrisorile din 30 octombrie 2012, 15 aprilie 2013 și 29 iulie 2013;
- în cazul SA. 33624 (Alro) prin scrisorile din 22 mai 2012, 30 octombrie 2012 și 15 aprilie 2013;
- în cazurile SA. 33451 și SA. 33581 (comercianții de energie electrică și producătorii de electrozi) prin scrisorile din 6 august 2014 și din 25 septembrie 2014;
- în toate cele patru cazuri la 29 iulie 2013 și la 21 februarie 2014.
- (8) Autoritățile române au furnizat informații suplimentare:
- în cazul SA. 33623 (ArcelorMittal), la 30 noiembrie 2012, 3 și 10 iunie 2013, 16 iulie 2013, 11 septembrie 2013, 18 decembrie 2013, 20 martie 2014, 24 martie 2014 și la 14 mai 2014;
- în cazul SA. 33624 (Alro) la 19 iunie 2012, 23 iulie 2012, 30 noiembrie 2012, 15 ianuarie 2013, 3 iunie 2013, 11 septembrie 2013, 18 decembrie 2013, 24 martie 2014 și 14 mai 2014;
- în cazurile SA. 33451 și SA. 33581 (comercianții de energie electrică și producătorii de electrozi) la 11 septembrie 2013, 24 martie 2014, 14 mai 2014, 3 septembrie 2014 și 10 octombrie 2014.
- (9) La 11 martie 2014, Comisia a trimis Energy Holding o cerere de clarificări suplimentare în ceea ce privește observațiile formulate de aceasta referitoare la cazul SA.33451 (comercianții de energie electrică). Energy Holding a răspuns la 8 mai 2014.

⁽⁶⁾ Cazul SA. 33623 (JO C 189, 29.6.2012, p. 3); cazul SA. 33624 (JO C 268, 5.9.2012, p. 21); cazul SA. 33451 (JO C 395, 20.12.2012, p. 5) și cazul SA. 33581 (JO C 395, 20.12.2012, p. 34).

⁽⁷⁾ Inclusiv observațiile preliminare transmise de Luxten-Lighting și EURO-PEC înainte de publicarea invitației de a furniza comentarii privind decizia de inițiere, din partea Luxten-Lighting la 14 august 2012 și din partea EURO-PEC la 13 august 2012.

- (10) Comisia a primit observații suplimentare din partea părților interesate:
- în cazul SA. 33623 (ArcelorMittal) prin e-mail, la 30 iulie și 2 august 2012;
  - în cazul SA. 33624 (Alro) prin scrisorile din 30 mai, 28 iunie, 2 iulie 2013 și 21 martie 2014;
  - în cazul SA.33451 (comercianții de energie electrică) prin scrisorile din 18 și 19 noiembrie 2013, 16 și 18 iunie 2014, 25 iulie și 25 noiembrie 2014;
  - în cazul SA. 33581 (producătorii de electrozi) prin fax și prin e-mail, la 18 ianuarie 2013.

2. DESCRIEREA PRESUPUSELOR MĂSURI DE AJUTOR

- (11) Această secțiune descrie părțile contractante (și anume: Hidroelectrica și presupușii beneficiari), precum și contractele de vânzare de energie electrică, în contextul pieței energiei electrice din România.

2.1. Părțile contractante

2.1.1. Hidroelectrica

- (12) Hidroelectrica a fost înființată în anul 2000, când guvernul României a înființat patru societăți independente deținute de stat în proporție de 100 %. Hidroelectrica se supune normelor de drept comun al societăților comerciale. Capitalul social al Hidroelectrica este deținut de către statul român, prin Ministerul Economiei și Comerțului (80,056 %) și de către reclamant (19,943 %). Statul român este reprezentat în reuniunile adunării generale a acționarilor Hidroelectrica și numește membri în Consiliul de Administrație al acesteia. În fapt, membrii Consiliului de Administrație al Hidroelectrica pot cumula această funcție cu posturi guvernamentale ⁽⁸⁾.
- (13) Hidroelectrica este principalul producător de energie electrică din România, cu o capacitate anuală de producție de aproximativ 17,5 TWh într-un an hidrologic normal. Hidroelectrica produce energie electrică prin centrale electrice cu baraj și prin centrale electrice pe firul apei. Cu toate acestea, producția cunoaște variații mari, în funcție de condițiile hidrologice: în 2004, producția Hidroelectrica a fost de 17,6 TWh, în vreme ce în 2009 aceasta a fost de 16,4 TWh, iar în 2010 de 21,3 TWh. În 2013, cota de piață a Hidroelectrica era de 28,24 %, devansând Complexul Energetic Oltenia, un producător de energie termoelectrică pe bază de cărbune, cu o cotă de piață de 20,83 %, și Nuclearelectrica, cu o cotă de piață de 20,65 %, ambele aflate în proprietatea statului.
- (14) Structura costurilor Hidroelectrica este caracterizată de costuri fixe de producție ridicate (amortizarea barajelor mari și a construcțiilor civile, întreținerea periodică) și de costuri variabile de producție scăzute. Energia hidroelectrică presupune adesea costuri marginale mai reduse în comparație cu alte surse de energie electrică, în special combustibilii fosili. Această structură a costurilor rezultă din faptul că producția de energie electrică din sursă hidro nu presupune costurile tipice legate de combustibil și nici costuri marginale semnificative ⁽⁹⁾. Prin urmare, politicile de vânzări și de recuperare integrală a costurilor peste costurile marginale de producție pentru plaja de

⁽⁸⁾ Toți membrii Consiliului de Administrație al Hidroelectrica, cu excepția directorului general al Hidroelectrica și al reprezentantului Fondului Proprietatea (2010) cumulau alte funcții în diferite ministere și erau numiți prin ordine emise de Ministerul Economiei și Comerțului, după cum urmează: (i) în 2005-2006: consilierul personal din cabinetul ministrului economiei și comerțului; directorul de cabinet al ministrului pentru întreprinderile mici și mijlocii; consilierul personal din cabinetul ministrului din Ministerul Finanțelor Publice și consilierul personal din Secretariatul General al Guvernului erau membri ai Consiliului de Administrație al Hidroelectrica; (ii) în 2007-2008, situația nu este cunoscută; (iii) în 2009: secretarul de stat în Ministerul Economiei și Comerțului era totodată și președintele Consiliului de Administrație al Hidroelectrica (2009), în vreme ce un alt secretar de stat din Ministerul Finanțelor Publice și doi directori generali din Ministerul Economiei și Comerțului erau, de asemenea, membri ai Consiliului de Administrație al Hidroelectrica; (iv) în 2010: trei consilieri personali din Ministerul Economiei și Comerțului, un secretar de stat din Ministerul de Finanțe și un director general din Ministerul Economiei și Comerțului erau membri ai Consiliului de Administrație al Hidroelectrica.

⁽⁹⁾ A se vedea Agenția Internațională pentru Energie: *Projected costs of generating electricity* (Estimarea costurilor de producere a energiei electrice), ediția 2010, secțiunea 4.2 *Country by country data on electricity generating costs* (Date privind costurile producerii de energie electrică în funcție de țară), p. 89.

volum de energie electrică vândută de producătorii din sursă hidro sunt în mare măsură rezultatul unei decizii individuale la nivelul fiecărui producător. În afara regulii de bază de recuperare integrală a costurilor pe termen lung pentru energia electrică produsă din sursă hidro (ori altă sursă), nu există reguli economice prescriptive sau normative de stabilire a prețului optim exclusiv pe baza costurilor pentru segmente specifice de cumpărători pe termen scurt/mediu. Prin aceasta se exclude, de exemplu, ideea că toți kWh vânduți ar trebui să aibă neapărat aceeași contribuție la recuperarea integrală a costurilor fixe, independent de volumul de energie electrică vândut fiecărui cumpărător. Cu toate acestea, privind situația în ansamblu și pe termen lung, din cauza dependenței sale de nivelul hidrologic și a incapacității sale de a-și adapta baza de costuri fixe, Hidroelectrică este expusă la un grad de risc, din cauza volatilității incontrolabile a producției sale și, prin urmare, a veniturilor. Prin urmare, Hidroelectrică necesită un nivel stabil al producției proprii pe termen lung în scopul obținerii de venituri stabile și previzibile.

- (15) Până în 2005, când au fost semnate cele mai multe dintre contractele examinate, strategia Hidroelectrică a inclus modernizarea și construirea de noi instalații hidroelectrice cu o capacitate de 1,6 GW. Investiția totală a fost estimată la 5,9 miliarde EUR în perioada 2005-2025. Programul de modernizare necesită o finanțare externă de 800 de milioane EUR.

Hidroelectrică a intrat în procedură de insolvență la 26 iunie 2012 ⁽¹⁰⁾, procedură care s-a încheiat la 26 iunie 2013 ⁽¹¹⁾. Începând cu 25 februarie 2014, Hidroelectrică se găsește din nou în procedură de insolvență. În conformitate cu raportul privind insolvența elaborat de administratorul judiciar, insolvența Hidroelectrică a fost provocată de mai multe cauze, și anume obligația de a vinde o parte importantă a producției sale pe piața reglementată, la prețuri sub costurile de producție, obligația de a cumpăra cantități importante de energie electrică de la producătorii de stat de energie electrică din România mai costisitori, care erau ulterior revândute la prețuri mai mici, portofoliul de contracte de vânzare, investițiile excesive, gestionarea defectuoasă și costurile exagerate cu forța de muncă, toate acestea conducând la incapacitatea Hidroelectrică de a își plăti datoriile către creditorii ⁽¹²⁾.

2.1.2. Presupoșii beneficiari

- (16) Clienții cu care Hidroelectrică a intrat în relații contractuale în cadrul contractelor examinate sunt:

- Opt comercianți de energie electrică: **Alpiq Romenergie**, anterior SC EHOL Distribution, succesorul legal al Energy Holding. EHOL Distribution a fost vândută către Alpiq și redenumită Alpiq RomEnergie; **Alpiq RomIndustries**, anterior SC Buzmann Industries SRL, ambele societăți comerciale fiind deținute de operatorul elvețian Alpiq, care a fost creat prin fuzionarea în 2008 a Aare-Tessin Ltd. for Electricity și EnergieOuest Suisse, și care își desfășoară activitatea în principal în Europa de Sud-Est; **EFT**, filială a EFT-Group cu sediul în Cipru, care își desfășoară activitatea în principal în regiunea balcanică; **Electrica**, furnizor de servicii în sectorul energiei electrice destinate atât unor clienți cu amănuntul eligibili, cât și propriilor filiale, activ în România; **ELECTROMAGNETICA**, furnizor de produse de iluminat și de servicii și comerciant de energie electrică cu sediul în România; **Energy Holding**, furnizor de energie aflat în proprietate privată activ în România și, de asemenea, activ în Europa de Sud-Est; **EURO-PEC**, comerciant de produse feroase și din oțel pentru construcții civile, industriale navale, și, totodată, comerciant de energie electrică a cărui activitate se desfășoară în Europa de Sud-Est; și **Luxten-Lighting**, producător de produse de iluminat și comerciant de energie electrică;
- Doi producători de electrozi: **Electrocarbon**, societate cotate la bursă care fabrică electrozi din grafit, cocs de petrol calcinat, pastă Soderberg și blocuri de cărbune pentru furnale; și **Elsid**, societate care a fost înființată în 1984 pentru producerea de electrozi din grafit pentru industria metalurgică;
- **ArcelorMittal**, filială a grupului multinațional care își desfășoară activitatea sub aceeași denumire, primul producător de oțel la nivel mondial. ArcelorMittal produce rulouri laminate la cald și la rece, rulouri zincate, decapate și uleiate, precum și laminate plate. ArcelorMittal este cel mai mare producător de oțel din România și al doilea mare consumator industrial de energie electrică din România, cu un consum anual de energie electrică mai mare de 1,7 TWh;
- **Alro**, filială a Vimetco NL, holding cu capital rusesc cu sediul în Țările de Jos. Cu un consum anual de energie electrică mai mare de 3 TWh/an în regim orar liniar (24 de ore/zi), Alro este cel mai mare consumator industrial de energie electrică din România.

⁽¹⁰⁾ Decizia Tribunalului București nr. 22456/3/2012 din data de 26 iunie 2012.

⁽¹¹⁾ Decizia Tribunalului București nr. 6482 din data de 26 iunie 2013.

⁽¹²⁾ Disponibil doar în limba română la adresa http://hidroelectrica.ro/f/Raportul_administratorului_judiciar.pdf

2.2. Contractele

- (17) Hidroelectrică a încheiat cu presupușii beneficiari 14 contracte privind furnizarea de energie electrică, și anume un contract cu fiecare dintre cei opt comercianți de energie electrică, cu excepția societăților Electrica ⁽¹³⁾, Electrocarbon, Elsid și Alro și două contracte de un an cu ArcelorMittal. Principalele caracteristici ale acestor contracte sunt descrise în detaliu mai jos, la considerentele 1923. Pentru o descriere mai cuprinzătoare și alte detalii, se face trimitere la deciziile de inițiere în fiecare caz și la anexa I la prezenta decizie.
- (18) *Data semnării contractelor:* nouă contracte erau deja în vigoare în 2007, adică la data aderării României la UE, și cinci contracte au fost semnate după aderarea României la UE ⁽¹⁴⁾,
- (19) *Durata contractelor:* Cele mai multe contracte au fost semnate pe perioade lungi, între cinci și 10 ani, respectiv: cinci contracte au fost încheiate pe o durată inițială de 10 ani ⁽¹⁵⁾; două contracte au fost încheiate pe o durată inițială de șapte ani ⁽¹⁶⁾; trei contracte au fost încheiate pentru o durată inițială de cinci ani ⁽¹⁷⁾, dintre care două au fost prelungite pentru perioade suplimentare de cinci ani în 2004 ⁽¹⁸⁾; celelalte patru contracte au fost încheiate pentru o durată de un an ⁽¹⁹⁾ sau mai puțin ⁽²⁰⁾,
- (20) *Situația actuală a contractelor:* Numai contractul încheiat cu Alro este încă în vigoare. Toate celelalte contracte au fost: (i) denunțate de administratorul judiciar al Hidroelectrică în timpul procedurii de insolvență din 2012; (ii) denunțate individual de una dintre părțile contractuale ⁽²¹⁾; sau (iii) au expirat ⁽²²⁾.
- (21) *Prețurile contractuale aplicate:* prețurile stabilite în contractele examinate erau prețuri *ad hoc*, negociate cu fiecare cumpărător și care nu fuseseră stabilite prin trimitere la o grilă preexistentă de tarife aplicate de Hidroelectrică, de exemplu ca o reducere sau o majorare a tarifelor aplicabile sau ca o treaptă tarifară.

— În contractul cu Luxten-Lighting (comerciant de energie electrică), inițial, prețul a fost stabilit la o valoare fixă pentru o durată nedeterminată. Ulterior s-au semnat anual acte adiționale de creștere a prețului contractual.

— În contractele cu Electrocarbon și Elsid, prețurile au fost stabilite inițial la o valoare fixă numai pentru primul an al contractului. La 1 septembrie 2003 ⁽²³⁾, prețul a fost ajustat la o valoare fixă, similar pentru fiecare dintre anii până la finalul perioadei contractuale inițiale. Încă înainte de 2007, părțile au reajustat prețul prestabilit pentru anii următori până la sfârșitul duratei contractelor la o sumă fixă, aceeași pentru fiecare an ⁽²⁴⁾. În practică, în pofida faptului că prețul contractual fusese prestabilit la o sumă fixă, părțile au renegociat și au convenit, în fiecare an, asupra unor prețuri peste nivelul contractului. Cu toate acestea, atunci când, în 2010, Electrocarbon și Elsid au refuzat să accepte întreaga creștere a prețului solicitată de Hidroelectrică, iar Hidroelectrică a dorit să întrerupă unilateral furnizarea de energie electrică, cauza a fost adusă în fața instanței competente, care nu a acceptat cererea Hidroelectrică de a crește prețurile peste nivelul stabilit în contracte ⁽²⁵⁾.

⁽¹³⁾ Electrica a încheiat două contracte pe termen scurt cu Hidroelectrică.

⁽¹⁴⁾ Contractul cu AlpiqRomEnergie; două contracte cu Electrica și două contracte cu ArcelorMittal.

⁽¹⁵⁾ Cinci contracte cu comercianții de energie electrică (Alpiq RomIndustries, Electromagnetica, Energy Holding, EURO-PEC, Luxten Lighting).

⁽¹⁶⁾ Contracte cu EFT (comerciant de energie electrică) și Alro.

⁽¹⁷⁾ Contracte cu Electrocarbon și Elsid și Alpiq RomEnergie (comerciant de energie electrică).

⁽¹⁸⁾ Contracte cu Electrocarbon și Elsid.

⁽¹⁹⁾ Două contracte cu ArcelorMittal.

⁽²⁰⁾ Două contracte cu Electrica.

⁽²¹⁾ Contractul cu Luxten Lighting (comerciant de energie electrică) a fost denunțat de Luxten-Lighting prin notificarea din 15 noiembrie 2011, cu efect începând cu 1 ianuarie 2012.

⁽²²⁾ Contractele cu Electrocarbon și Elsid au expirat la 13 martie 2013, iar contractul cu Electromagnetica (comerciant de energie electrică) a expirat la 30 aprilie 2014.

⁽²³⁾ În ceea ce privește contractul cu Electrocarbon, actul adițional nr. 1 prevedea un preț prestabilit (o sumă fixă – același preț) până la 28 februarie 2008; în ceea ce privește contractul cu Elsid, actul adițional nr. 2 prevedea un preț prestabilit până la 31 decembrie 2007.

⁽²⁴⁾ La 1 iulie 2004, părțile au convenit asupra unui tabel în care se prestabilise un preț fix anual pentru perioada 2006-2013 (și anume Actul adițional 4 în raport cu contractul cu Electrocarbon și actul adițional 5 în raport cu contractul cu Elsid). Prețurile au fost ulterior modificate la 1 ianuarie 2005, prestabilindu-se prețuri cu o valoare fixă până la 31 decembrie 2007 pentru Elsid și până la 28 februarie 2008 pentru Electrocarbon. Începând cu 2006, prețurile contractuale au fost reajustate anual pentru Electrocarbon și Elsid.

⁽²⁵⁾ Tribunalul de primă instanță: Tribunalul Olt – Dosarul 2800/104/2010 (Electrocarbon) și Tribunalul Dâmbovița – Dosarul 4102/120/2010 (Elsid).

(22) Dreptul părților de a denunța contractul în mod unilateral:

- În contractele cu Luxten-Lighting, Electrocarbon și Elsid, cumpărătorul avea posibilitatea de a denunța contractul în mod individual printr-o notificare scrisă prealabilă transmisă cu 30 de zile înainte de încetarea contractului. În caz de nerespectare a acestei clauze, cumpărătorul era obligat să achite plățile contractuale scadente până când Hidroelectrica încheia un nou contract de furnizare a energiei electrice în condiții echivalente cu un nou cumpărător ⁽²⁶⁾.
- În contractele cu Luxten-Lighting, Electrocarbon și Elsid, Hidroelectrica avea, de asemenea, posibilitatea de a denunța contractul în următoarele circumstanțe: (i) neplata repetată a prețului contractual pentru energia electrică cumpărată și/sau neplata repetată a oricăror penalități datorate în temeiul contractului; (ii) pierderea de către cumpărător a statutului său de consumator eligibil în conformitate cu legislația românească (care este un element-cheie pentru contract), în termen de cinci zile lucrătoare de la data la care acest statut a fost pierdut; (iii) refuzul cumpărătorului de a încheia un nou contract sau de a modifica contractul existent în cazul unei schimbări a circumstanțelor economice și tehnice existente la data încheierii acestuia, cu un preaviz de 30 de zile calendaristice; precum și (iv) în alte cauze prevăzute de oricare dintre legile sau reglementările aplicabile ⁽²⁷⁾.

2.3. Piața energiei electrice din România

- (23) Tranzacționarea energiei electrice în România în perioada luată în considerare se putea desfășura pe două segmente de piață: (i) piața reglementată de energie electrică, pe care energia electrică este comercializată pe baza unor tarife și condiții reglementate; și (ii) piața concurențială de energie electrică, pe care energia electrică este comercializată liber, inclusiv prin intermediul a două tipuri principale de contracte: contracte bilaterale tranzacționate pe piața centralizată și contracte bilaterale tranzacționate liber, așa-numita piață pentru contracte negociate direct.

Piața reglementată de energie electrică

- (24) Tranzacțiile de pe piața reglementată de energie electrică sunt puse în aplicare prin intermediul unor acorduri-cadru de vânzare-cumpărare încheiate între producătorii de energie electrică activi pe piața reglementată, inclusiv Hidroelectrica, și „furnizori de ultimă instanță”, care asigură distribuția energiei electrice la utilizatorul final. Furnizorii de ultimă instanță au obligația de a furniza energie electrică către consumatorii eligibili, care sunt: (i) fie consumatori finali care nu și-au exercitat dreptul de a-și alege furnizorul și de a cumpăra energie electrică pe piața concurențială; (ii) fie clienți consumatori casnici și consumatori necasnici care au mai puțin de 50 de angajați și o cifră de afaceri anuală mai mică de 10 milioane EUR ⁽²⁸⁾. Consumatorii eligibili cumpără energie electrică la tarife reglementate.
- (25) Pe piețele reglementate, Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei („ANRE”) stabilește prețurile și volumele care urmează a fi furnizate de către producătorii de energie electrică *ex ante* în fiecare an. În conformitate cu solicitarea ANRE, Hidroelectrica este obligată să furnizeze energie electrică angro distribuitorilor care furnizează energie electrică cu amănuntul pe piața reglementată. Prețurile angro plătite Hidroelectrica sunt stabilite de ANRE pe baza unui nivel justificat de costuri eligibile, la care se adaugă o rată de rentabilitate. Între 2004 și 2010, prețurile angro plătite Hidroelectrica au fost după cum urmează (în RON/MWh) ⁽²⁹⁾:

2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
40	67	54,59	62,46	60,53	67,65	72

Piața concurențială de energie electrică

- (26) Începând din 2005, piața concurențială de energie electrică din România a fost împărțită în cinci segmente de piață specifice, și anume:
- piețele centralizate gestionate de OPCOM;
  - piața pentru contractele negociate direct:

⁽²⁶⁾ Articolul 10 alineatul (2) din fiecare dintre cele trei contracte.

⁽²⁷⁾ Articolul 10 alineatul (1) din fiecare dintre cele trei contracte.

⁽²⁸⁾ Articolul 55 alineatul (1) din Legea nr. 123/2012 a energiei electrice și a gazelor naturale, astfel cum a fost modificat ulterior prin Legea nr. 127/2014.

⁽²⁹⁾ Raportul KPMG, anexa 3 la Memorandumul Energy Holding din 27 februarie 2012, p. 8, sursă: rapoartele anuale ale Hidroelectrica, Raportul administratorului [judiciar] pe anul 2010, analiza KPMG.

- piața serviciilor auxiliare;
  - piața de echilibrare; și
  - piața de export.
- (27) Piețele centralizate sunt gestionate de OPCOM. OPCOM a fost înființată în 2001, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 627/2000, ca societate pe acțiuni, filială deținută în proporție de 100 % de Transelectrica, operatorul de transport și de sistem. În temeiul licenței acordate de ANRE, OPCOM a fost desemnată ca platformă pentru tranzacțiile angro de energie electrică din România. OPCOM este singura bursă de energie electrică din România, care oferă un cadru pentru tranzacțiile cu energie electrică și are un rol de mijlocitor.
- (28) Există cinci mari tipuri de segmente de piață pe platforma OPCOM: (i) piața pentru ziua următoare; (ii) piața intrazilnică, administrată de OPCOM numai începând din luna iulie 2011; (iii) piețele centralizate bilaterale, și anume piața centralizată a contractelor bilaterale prin licitație publică „OPCOM-PCCB” și piața centralizată a contractelor bilaterale prin negociere continuă – „PCCBNC”; (iv) piața centralizată a certificatelor verzi; și (v) platforma de tranzacționare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră. Certificatele verzi și certificatele de emisii de gaze cu efect de seră nu implică în mod direct tranzacționarea de energie electrică și, prin urmare, nu sunt descrise mai jos. Tranzacțiile pe platforma OPCOM au început abia în 2005 și numai pe segmentele de piață „pentru ziua următoare” și OPCOM-PCCB.
- (29) La momentul aderării României la UE în 2007, energia electrică era tranzacționată în principal pe piața reglementată de energie electrică (aproximativ 29 TWh sau aproximativ 55 % din cererea finală). Pe piața concurențială de energie electrică, aceasta se tranzacționa: (i) pe OPCOM-PCCB; și (ii) pe piața pentru ziua următoare, ambele administrate de OPCOM; apoi (iii) prin contracte negociate direct, adesea de lungă durată, atât angro, cât și cu amănuntul; (iv) pe piața de echilibrare, pe care sistemul de transport este singurul cumpărător și, în cele din urmă; (v) pe piața de export. (3,3 TWh în 2007). Între 2007 și 2010, vânzările de energie electrică în cadrul acestor segmente de piață nereglementate din România au fost după cum urmează ⁽³⁰⁾:

(TWh)

	2007	2008	2009	2010	Media 2007-2010
Totalul producției de energie electrică	61,39	64,01	56,69	59,14	60,31
Piața de echilibrare – Total	3,49	3,55	3,21	2,97	3,30
Piața pentru ziua următoare – Total	5,04	5,21	6,35	8,70	6,32
OPCOM PCCB – Total	5,88	8,77	6,33	4,39	6,34

Vânzările Hidroelectrica pe segmente de piață

- (30) Cu vânzări anuale de 18,2 TWh și o cotă de piață medie de 30,2 % pe perioada 2007-2010, Hidroelectrica a fost (și rămâne) principalul producător de energie electrică al României. Din 2003, în conformitate cu deschiderea progresivă a pieței către cumpărători de energie electrică având dreptul de a își alege furnizorii, vânzările Hidroelectrica s-au realizat în cea mai mare parte prin contracte bilaterale negociate direct. În 2007, aceste vânzări ajunseseră să reprezinte aproape două treimi din vânzările totale ale Hidroelectrica. După cum se arată în continuare în tabelul de mai jos, în perioada care a urmat aderării României la Uniunea Europeană, între 2007-2010, proporția vânzărilor Hidroelectrica din totalul vânzărilor a rămas relativ stabilă, în jurul valorii de 19 % pe segmentul reglementat al pieței și de 1 % în cea ce privește vânzările către alți producători. Între timp, proporția referitoare la piața de echilibrare, a contractelor bilaterale și de export a scăzut ușor, în vreme ce proporția vânzărilor pe segmentele de piață administrate de OPCOM a crescut de la o valoare aproape nesemnificativă în 2007 și 2008 la [...] ⁽³¹⁾ % în 2010.

⁽³⁰⁾ Raportul KPMG, Anexa 3 la Memorandumul Energy Holding din 27 februarie 2012, p. 21, sursă: ANRE.⁽³¹⁾ Informații confidențiale.

Vânzările Hidroelectrica în funcție de segmentul de piață	2007	2008	2009	2010	Media 2007-2010 (%)
Piața reglementată	[...]	[...]	[...]	[...]	19
Piața de echilibrare	[...]	[...]	[...]	[...]	6
Piața de export	[...]	[...]	[...]	[...]	7
Alți producători de energie electrică	[...]	[...]	[...]	[...]	1
Contracte bilaterale	[...]	[...]	[...]	[...]	63
dintre care examinate	[...]	[...]	[...]	[...]	58
OPCOM (segmentul pieței pentru ziua următoare & PCCB)	[...]	[...]	[...]	[...]	4

- (31) Contractele societății Hidroelectrica cu comercianții de energie electrică Electrocarbon, Elsid și Alro au fost încheiate pe piața pentru contractele negociate direct. Cele două contracte cu ArcelorMittal pentru furnizarea de energie electrică din 2010 și 2011 au fost încheiate pe segmentul OPCOM-PCCB, pe baza principiului celui mai mare preț de ofertă. Deși evaluarea economică și juridică a contractelor examinate ar trebui să se refere la contextul mai larg al pieței energiei electrice din România, două segmente de pe această piață sunt în principal relevante și vizate în legătură cu contractele Hidroelectrica care fac obiectul prezentei decizii:

- OPCOM-PCCB, astfel cum a fost identificat și menționat în deciziile de inițiere, care este, de asemenea, deosebit de relevant pentru contractele cu ArcelorMittal;
- piața pentru contracte negociate direct, pe care s-au încheiat toate celelalte contracte care fac obiectul prezentei proceduri.

OPCOM-PCCB

- (32) Pe segmentul de piață OPCOM-PCCB, OPCOM organizează licitații publice pentru vânzarea și cumpărarea de energie electrică. Ofertele de vânzare/cumpărare ale fiecărui furnizor sau consumator se transmit operatorului de piață. Fiecare ofertă trebuie să precizeze următoarele: (i) fie prețul minim la care partea va vinde energie electrică, fie prețul maxim la care acesta va cumpăra energie electrică; și (ii) acordul-cadru în care ofertantul intenționează să furnizeze/cumpere energie electrică. Ofertele de vânzare și cumpărare precizează condițiile de furnizare a energiei electrice, între care cantitatea de energie electrică, durata (minimum o lună și maximum un an) și acordul-cadru prevăzut. Prețul urmează principiul celui mai bun preț de ofertă.
- (33) După publicarea deciziilor de inițiere, Comisia a adoptat o decizie în temeiul articolului 102 din TFUE, considerând că bursa de energie electrică administrată de OPCOM constituie o piață de servicii relevante, piață pe care OPCOM deține o poziție dominantă, separată de piața contractelor negociate direct ⁽³²⁾.

Piața pentru contractele negociate direct:

- (34) Piața pentru contracte negociate direct este o piață liberă care nu este reglementată de ANRE. Părțile contractante negociază bilateral cantitățile, prețurile și alte clauze contractuale. Aceasta permite părților să aibă cu un grad ridicat de flexibilitate în negocierea termenilor și condițiilor contractelor de vânzare. Termenii și condițiile contractelor sunt confidențiali.
- (35) Prin scrisoarea din 21 februarie 2014, Comisia a solicitat autorităților române să îi furnizeze date și informații despre alte contracte încheiate pe piața românească decât contractele care fac obiectul prezentei decizii, cu durate și cantități de energie electrică furnizată comparabile. Solicitarea Comisiei viza toți furnizorii de energie electrică din România, indiferent dacă sunt privați sau în proprietatea statului. La 14 mai 2014, autoritățile române au

⁽³²⁾ Decizia Comisiei din 5 martie 2014, în aplicarea articolului 102 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, de impunere a unor amenzi în temeiul articolului 7 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 în cazul AT.39 984 „Bursa energiei din România/OPCOM”.

furnizat datele solicitate cu privire la toate contractele pe termen lung semnate de cumpărători de energie electrică cu un consum anual de energie electrică mai mare de 150 GWh și care au fost în vigoare la un moment dat în perioada 2007-2013 ⁽³³⁾.

- (36) În particular, au fost transmise de către autoritățile române date relevante referitoare la 96 de contracte în vigoare între 2007 și 2013. Autoritățile române au subliniat că toate contractele încheiate pe piața cu amănuntul în condiții concurențiale de consumatori necasnici pentru perioada respectivă au făcut obiectul culegerii de date ad-hoc solicitate de Comisie. În ceea ce privește partea de furnizare a energiei electrice, au încheiat contracte practic toți furnizorii semnificativi activi pe piața din România, indiferent dacă era vorba de producători din sectorul nuclear, al combustibililor fosili sau comercianți care au achiziționat angro în scopul revânzării cu amănuntul. În ceea ce privește cererea, datele raportate acoperă contractele din sectoarele industriale majore, relativ energofage, cum ar fi industria siderurgică, industria chimică, industria cimentului, industria constructoare de automobile, industria extractivă (petrol și gaze naturale, cărbune și lignit) ⁽³⁴⁾.
- (37) Cumpărătorii respectivi au încheiat contracte specifice pe termen lung pe baza negocierilor bilaterale cu alți furnizori pentru durate și cantități similare, în medie, cu cele prevăzute în contractele societății Hidroelectrica examinate. La fel ca și în cazul contractelor Hidroelectrica, datele raportate au relevat variații anuale ale prețurilor. În medie, în perioada 2007-2010, aceste contracte pe termen lung care nu fac obiectul prezentei proceduri reprezintă 11,1 TWh de energie electrică, în vreme ce contractele de vânzări ale Hidroelectrica examinate reprezintă 10,5 TWh. În termeni relativi, aceste contracte ale Hidroelectrica reprezintă 35 % din volumul de energie electrică corespunzător contractelor negociate direct în 2007, în vreme ce celelalte contracte menționate au acoperit aproximativ 41 % din volumul de energie electrică corespunzător contractelor negociate direct. Restul (aproximativ 24 %) vizează contracte referitoare la cantități mai mici. Prin urmare, datele relevante din toate contractele care îndeplinesc criteriile cerute de Comisie, respectiv durate și cantități comparabile, vizează în mare măsură o cantitate similară cu cantitatea totală furnizată de Hidroelectrica în cadrul contractelor care fac obiectul procedurii.
- (38) Comisia nu dispune de informații care să indice că încheierea contractelor care corespund datelor furnizate de autoritățile române ar rezulta din comportamente comerciale neconforme cu piața sau ar fi fost afectate de cerințe de reglementare. De asemenea, în scopul comparării cu contractele care fac obiectul procedurii încheiate de societatea Hidroelectrica, autoritățile române au subliniat că au fost excluse din analiză contractele de furnizare cu amănuntul bazate pe energia electrică furnizată angro de către societatea Hidroelectrica unor părți care fac obiectul investigației (comercianții de energie electrică). În consecință, contractele din setul de date pot fi considerate drept o expresie a condițiilor de piață convenite între cumpărători interesați și vânzători interesați.

3. MOTIVELE PENTRU INIȚIEREA PROCEDURII OFICIALE DE INVESTIGARE

- (39) În deciziile de inițiere a procedurii, Comisia și-a exprimat îndoiala cu privire la faptul că prețurile pentru furnizarea de energie electrică, în temeiul contractelor, ar fi fost conforme pieței și a urmărit să afle dacă acestea nu au constituit ajutor de stat.
- (40) Comisia a comparat prețurile prevăzute în contractele cu comercianții de energie electrică Electrocarbon și Elsid cu prețul la care energia electrică a fost tranzacționată pe OPCOM-PCCB și au observat că prețurile la care Hidroelectrica a vândut energie electrică presupușilor beneficiari au fost cu între 10 % și 70 % mai mici decât prețurile medii practicate pe OPCOM-PCCB pe toată perioada 2007-2010.
- (41) În cazul contractului încheiat cu Alro, opinia preliminară a Comisiei a fost că Alro a obținut un avantaj necuvenit sub forma unor prețuri reduce, preferențiale la energie electrică în perioada 1 ianuarie 2007-31 decembrie 2009 și, respectiv, 1 ianuarie 2010-31 decembrie 2011, pe baza formulelor de indexare a prețurilor aplicabile în fiecare perioadă.
- (42) În cazul celor două contracte cu ArcelorMittal, opinia preliminară a Comisiei a fost că Hidroelectrica, prin încheierea contractelor din 2009 și 2010 pentru livrările de energie electrică din 2010 și 2011, a vândut energie electrică la prețuri sub nivelul care ar fi putut fi obținut, fie: (i) prin acceptarea uneia dintre ofertele paralele „de

⁽³³⁾ Setul de date utilizat pentru evaluarea comparativă a inclus 114 de observații, care acoperă perioada 2007-2010. Setul de date cuprindea următoarele informații: identitatea vânzătorului și a cumpărătorului, tipul de contract, data intrării în vigoare, data expirării, precum și cantitatea, profilul aprovizionării și prețul mediu ponderat pentru fiecare an cuprins între 2007 și 2013.

⁽³⁴⁾ Lista cumpărătorilor este furnizată în anexa II tabelul 1.

cumpărare” disponibile pe platforma OPCOM la momentul respectiv pentru prețuri mai mari; fie (ii) prin plasarea propriei oferta de vânzare pe platforma OPCOM la un preț probabil mai mare decât prețul plătit de ArcelorMittal. În opinia preliminară a Comisiei, prețurile convenite ar fi putut reprezenta un avantaj necuvenit pentru Arcelor-Mittal.

- (43) Comisia a ajuns la concluzia preliminară că tarifele la energie electrică examinate au fost de natură selectivă, deoarece s-au aplicat numai anumitor întreprinderi. În măsura în care aceste întreprinderi erau active pe piețele de energie electrică și industriale deschise concurenței pe care se desfășoară comerțul dintre statele membre, Comisia a considerat că orice eventual avantaj economic pentru beneficiari ar putea fi responsabil de denaturarea concurenței și de afectarea comerțului dintre statele membre.
- (44) În plus, Comisia a ajuns la concluzia preliminară că tarifele preferențiale pentru energie electrică ar putea implica un transfer de resurse de stat care ar fi imputabil statului, întrucât societatea Hidroelectrică era controlată de către statul român (capitalul său social era deținut de România în proporție de 80,06 %). În plus, Comisia a făcut, de asemenea, referire la Ordinul ministrului nr. 445/2009, prin care reprezentanții Ministerului Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri membri ai consiliilor de administrație ale companiilor de energie electrică deținute de stat au obligația de a se asigura că, începând de la 31 martie 2010, partea de energie electrică destinată pieței angro se tranzacționează exclusiv pe platforma OPCOM. În consecință, se poate considera că reprezentanții Ministerului Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri au avut control sau, cel puțin, influență asupra practicilor de contractare ale societății aflate în proprietatea statului, inclusiv a practicilor de contractare ale societății Hidroelectrică.
- (45) În cazul în care aceste contracte implică ajutor de stat, acesta ar fi fost considerat ajutor acordat prin încălcarea obligațiilor de notificare și a clauzelor de standstill prevăzute la articolul 108 alineatul (3) din TFUE. De asemenea, Comisia a exprimat îndoieli că un astfel de ajutor ar fi compatibil cu TFUE.
- (46) În lumina celor menționate mai sus, Comisia a ajuns la concluzia preliminară că tarifele preferențiale la energie electrică ar putea implica ajutor de stat și a invitat România să furnizeze informații suficiente pentru a îndepărta îndoielile.

4. OBSERVAȚIILE ROMÂNIEI

- (47) Autoritățile române au furnizat observații doar cu privire la decizia de inițiere a procedurii privind contractele cu comercianții de energie electrică ArcelorMittal și Alro, și s-au abținut de la formularea oricărei observații în ceea ce privește contractele cu Electrocarbon și Elsid.
- (48) Autoritățile române consideră că contractele cu ArcelorMittal și Alro nu implică niciun ajutor de stat. Acestea au subliniat că administratorul judiciar nu a denunțat contractul cu Alro pe parcursul procedurii de insolvență, ceea ce dovedește că acesta aducea profit.
- (49) În ceea ce privește contractele cu comercianții de energie electrică, autoritățile române nu au furnizat argumente de substanță. Autoritățile române au argumentat că era posibil ca unele contracte să fi implicat ajutor de stat (cu societățile Alpiq RomEnergie, Alpiq Romindustries, EFT, Energy Holding și EURO-PEC), s-au abținut să exprime vreun punct de vedere cu privire la unele contracte (cu societățile Electrica și Luxten-Lighting), iar cu privire la unul din contracte (cu societatea Electromagnetica) au afirmat că nu era niciun ajutor de stat implicat. Autoritățile române nu au furnizat explicații detaliate pentru a-și susține observațiile.
- (50) În ceea ce privește posibilitatea de a denunța în mod individual contractele (și, în special, în ceea ce privește contractele cu comercianții de energie electrică), autoritățile române au explicat că, în practica comercială română, orice parte contractuală ar fi putut denunța contractul, cu riscul de a plăti despăgubiri, astfel cum se stabilește de către instanța competentă. Având în vedere caracteristicile contractelor în cauză, autoritățile române au clarificat că aceste despăgubiri ar fi fost deosebit de ridicate. În plus, partea care solicită rezilierea contractului s-ar fi putut confrunta cu riscul suplimentar de a i se solicita de către instanța competentă, prin intermediul așa-numitelor ordonanțe președințiale, să execute aceste contracte până la data soluționării litigiului, astfel cum a fost cazul pentru Electrocarbon și Elsid.
- (51) În plus, autoritățile române au clarificat faptul că principala diferență dintre contractele încheiate de Hidroelectrică cu consumatorii industriali, pe de o parte, și contractele încheiate de Hidroelectrică cu comercianții de energie electrică pe de altă parte a fost reprezentată costurile suplimentare care trebuie plătite în cadrul contractelor cu consumatorii industriali (și anume: plata componentei „T” a tarifului pentru serviciul de transport, a tarifului pentru serviciul de sistem, a tarifului de distribuție și a tarifelor de dezechilibru).

5. OBSERVAȚII ALE PĂRȚILOR TERȚE

- (52) Toți presupușii beneficiari, cu excepția societății Electrica, au prezentat observații cu privire la deciziile de inițiere, prezentate pe scurt în secțiunea 5.1.
- (53) În plus, un concurent al Alro, un producător de aluminiu, și-a prezentat observațiile privind decizia de inițiere la 5 octombrie 2012.
- (54) La 6 septembrie 2012, o parte anonimă (un cetățean) a prezentat observații în legătură cu deciziile de inițiere a procedurii referitoare la Alro și la comerțanții de energie electrică.

5.1. Observații ale presupușilor beneficiari

- (55) Principalele observații ale presupușilor beneficiari sunt similare și se referă la: (i) lipsa de competență a Comisiei pentru evaluarea contractelor încheiate înainte de aderarea României la UE ⁽³⁵⁾ și, respectiv, a actelor adiționale ulterioare la contracte ⁽³⁶⁾; (ii) lipsa unei referințe adecvate privind prețurile de piață pentru a compara prețurile contractuale; (iii) Hidroelectrică a acționat ca un vânzător privat de pe piață, fără a conferi niciun avantaj economic presupușilor beneficiari; (iv) lipsa imputabilității asupra statului și a oricărui transfer de resurse de stat; (v) nu există o denaturare a concurenței; (vi) lipsa selectivității; (vii) modificările la contractul inițial nu pot fi tratate separat de contractul; respectiv și (viii) Hidroelectrică a declarat insolvență pentru a evita să își îndeplinească obligațiile contractuale.

5.1.1. Lipsa de competență a Comisiei pentru evaluarea contractelor, precum și a actelor adiționale ulterioare la acestea

- (56) Potrivit părților interesate Comisia nu are competența de a examina presupuse măsuri de ajutor de stat care au fost puse în aplicare înainte de aderarea României la Uniunea Europeană („UE”) în 2007. Același lucru este valabil, în opinia lor, și pentru actele adiționale la contractele care au fost semnate după 2007, deoarece aceste acte nu pot fi tratate separat de contractele inițiale. Actele adiționale au fost pur și simplu reguli de punere în aplicare a normelor contractuale pentru aprovizionarea în viitor stabilite inițial în temeiul contractelor.
- (57) Potrivit părților interesate, presupusele măsuri de ajutor de stat care decurg din contracte nu erau aplicabile după data aderării României la UE, întrucât contractele au fost încheiate înainte de 2007. De asemenea, primele acte adiționale de stabilire a parametrilor exacti ai indexării prețurilor ⁽³⁷⁾ au fost semnate înainte de 2007.
- (58) În plus, în opinia părților interesate, chiar dacă s-ar fi dovedit că contractele conțineau ajutoare de stat, acest lucru ar trebui să fie calificat drept o măsură existentă, nu drept un ajutor nou, având în vedere că toate condițiile de acordare de ajutor de stat existente au fost îndeplinite în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 659/1999 al Consiliului ⁽³⁸⁾. Concret: presupusa măsură de ajutor de stat nu îndeplinea condițiile pentru a fi calificată drept ajutor de stat la momentul în care aceasta a fost pusă în aplicare, aceasta a devenit ajutor de stat doar ulterior și ca urmare a schimbărilor intervenite pe piață. În fine, presupusa măsură de ajutor de stat nu a fost substanțial modificată după ce aceasta a fost pusă în aplicare. În consecință, părțile interesate au afirmat că Comisia nu poate investiga presupusa măsură de ajutor de stat în temeiul regimului de ajutor de stat nou și nu poate solicita statului membru să recupereze ajutoarele în mod retroactiv.
- (59) Părțile interesate au susținut, de asemenea, că, în conformitate cu jurisprudența, momentul relevant pentru a evalua orice tranzacție cu privire la testul operatorului de piață/al vânzătorului pe piață era momentul la care a fost încheiată tranzacția. Prin urmare, pentru tranzacțiile încheiate înainte de 2007, întrebarea ar fi fost dacă acestea ar fi constituit ajutor de stat, dacă normele în materie de ajutoare de stat ar fi fost aplicabile la momentul la care acestea au fost încheiate. Același principiu se aplică, de asemenea, în legătură cu momentul în care trebuia să fie evaluat avantajul economic, și anume momentul în care au fost încheiate contractele. Părțile interesate au susținut, în special, că în România ⁽³⁹⁾ nu au existat modificări juridice sau economice pe piața energiei electrice care să justifice luarea anului 2007 ca punct de referință pentru evaluarea avantajului economic: piețele energiei din România erau deja în curs de formare înainte de 2004, iar piața angro din România a fost deschisă în septembrie 2000.

⁽³⁵⁾ Unii comercianți de energie electrică (și anume Alpiq RomIndustries, EFT), Alro, Electrocarbon și Elsid.

⁽³⁶⁾ Un comerciant de energie electrică (EFT) și Alro.

⁽³⁷⁾ Numai în cazul Alro.

⁽³⁸⁾ Regulamentul (CE) nr. 659/1999 al Consiliului din 22 martie 1999 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (JO L 83, 27.3.1999, p. 1).

⁽³⁹⁾ Acest lucru vine în contradicție cu cauzele privind tarifele preferențiale pentru energie electrică din Ungaria, T-80/06 și T-182/09 Budapești Erömi/Comisia (ECLI:EU:T:2012:65).

5.1.2. Lipsa unei referințe adecvate pentru prețuri

5.1.2.1. Prețul OPCOM-PCCB nu era un preț de referință corespunzător și valabil

- (60) Toți presupușii beneficiari care au prezentat observații cu privire la decizia de inițiere au afirmat că nu există preț de referință adecvat și valabil pentru a compara prețurile prevăzute în contracte. Părțile interesate (presupușii beneficiari) au susținut că prețurile OPCOM-PCCB nu reprezentau prețuri de referință pertinente din următoarele motive:
- prețurile OPCOM-PCCB nu reflectau corect situația din perioada relevantă;
  - contractele din cadrul OPCOM-PCCB sunt diferite de contractele care fac obiectul examinării pe diferite aspecte (și anume obligația de cumpărare pe termen lung a unor cantități fixe la prețuri fixe în contextul unei piețe volatile este complet diferită de obligația de a cumpăra executată fie pe un segment „pentru ziua următoare”, fie pe o bursă pe deplin operațională, îndeosebi în contextul unei piețe liberalizate. Piața OPCOM-PCCB a lipsit furnizorii privați de flexibilitatea de a-și modifica contractele odată ce s-a ajuns la un acord. Segmentul OPCOM-PCCB nu era organizat la momentul respectiv ca o platformă adecvată în termeni de opțiuni și necesități în materie de energie electrică pentru marii clienți industriali);
  - nu au corespuns aceleiași perioade de livrare;
  - segmentul OPCOM-PCCB și contractele reprezentau două piețe separate (de exemplu: durata contractelor de furnizare negociate pe platforma OPCOM-PCCB era de un an sau mai puțin față de o durată mult mai mare a contractelor în discuție; prețurile practicate pe platforma OPCOM-PCCB erau mai ridicate decât cele negociate în mod individual în cadrul contractelor ⁽⁴⁰⁾ și au fost volatile și dependente de fluctuațiile cererii și ofertei;
  - platforma OPCOM-PCCB nici măcar nu exista atunci când au fost încheiate majoritatea contractelor, deoarece a devenit operațională abia în 2005; și
  - numai o mică parte din energia electrică totală disponibilă pe piața din România a fost comercializată pe platforma OPCOM-PCCB.
- (61) Una dintre părțile interesate ⁽⁴¹⁾ a susținut că platforma OPCOM-PCCB era fie o referință nereprezentativă, fie o referință insuficientă pentru prețurile prevăzute în contracte, întrucât doar o mică parte din energia electrică disponibilă pe piața energiei electrice din România a fost efectiv vândută pe segmentul OPCOM-PCCB în cursul perioadei supuse evaluării Comisiei (și anume variind de la 2 % din totalul consumului intern în 2006 la 14,62 % în 2012).
- (62) În plus, alte părți interesate ⁽⁴²⁾ au susținut că o valoare de referință corespunzătoare pentru prețurile pieței putea fi găsită și elaborată prin utilizarea unui model de „principii fundamentale”, pe baza: (i) unor condiții și elemente factuale similare; (ii) unor așteptări concomitente; și (iii) pentru aceeași perioadă ca și cea vizată de prezenta decizie.
- (63) În fine, una dintre părțile interesate ⁽⁴³⁾ a susținut că nu exista un preț de referință valabil disponibil pe piața complexă și specifică a energiei electrice din România care să fi putut fi utilizat ca un element de referință pertinent pentru prețurile stipulate în contracte.

5.1.2.2. Oferta altor comercianți de energie electrică în cazul contractelor cu ArcelorMittal

- (64) ArcelorMittal a afirmat că ipoteza potrivit căreia Hidroelectrică ar fi putut accepta una dintre ofertele paralele ale comercianților disponibile pe platforma OPCOM-PCCB pentru un preț mai ridicat decât prețul obținut în temeiul celor două contracte cu ArcelorMittal nu era realistă, deoarece piața energiei electrice din România era caracterizată de existența unor capacități de producție excedentare.

⁽⁴⁰⁾ Informații suplimentare, sunt disponibile pe site-ul ANRE Raportul anual de monitorizare pentru 2007 și pentru următorii ani.

⁽⁴¹⁾ Energy Holding.

⁽⁴²⁾ Alpiq RomIndustries, Alpiq RomEnergie.

⁽⁴³⁾ Energy Holding.

- (65) ArcelorMittal a mai susținut că pe o piață caracterizată de capacități excedentare, Hidroelectrică a trebuit să țină cont de riscul ca, în cazul în care ar fi vândut energia electrică comercianților, ar fi fost posibil ca aceștia să nu fie în măsură să o introducă pe piață sau să fi fost nevoiți să o vândă în pierdere. ArcelorMittal a susținut, de asemenea, că operatorii au plasat aceste oferte de cumpărare pe platforma OPCOM cu intenția evidentă de a revinde energia electrică către ArcelorMittal la un preț mai mare.
- (66) Mai mult, ArcelorMittal a susținut că o comparație între prețul prevăzut în cele două contracte încheiate cu Hidroelectrică cu prețurile din ofertele comercianților ar fi fost valabilă numai în cazul în care:
- ArcelorMittal ar fi fost obligată să cumpere de la comercianți – ceea ce ArcelorMittal afirmă că nu a fost cazul, deoarece avea alternativa de a cumpăra de la alți producători din România sau din Ungaria ori Bulgaria;
  - comercianții ar fi avut posibilitatea să revândă cantitățile pe care ArcelorMittal nu le-ar fi cumpărat de la ei, în vreme ce faptul că ofertele au fost retrase arată că comercianții nu au contat pe vânzarea cantităților respective către alți clienți decât ArcelorMittal;
  - comercianții nu ar fi avut capacitatea de a suporta pierderile în cazul în care nu ar fi fost în măsură să revândă energia electrică cumpărată de la Hidroelectrică. În această privință, ArcelorMittal prezintă dovezi ale faptului că Arelco și Petprod nu erau societăți solide din punct de vedere financiar.
- (67) ArcelorMittal susține, de asemenea, că prevederile contractelor din 2009 și 2010, nu pot fi comparate cu prețurile pe platforma OPCOM, deoarece OPCOM încă nu funcționa în mod normal la momentul respectiv. ArcelorMittal consideră că prețul mediu în cazul marilor tranzacții bilaterale publicat de ANRE este mai reprezentativ.

5.1.3. Societatea Hidroelectrică a acționat ca un vânzător privat de pe piață, fără a conferi niciun avantaj economic presupușilor beneficiari

- (68) Majoritatea părților interesate au susținut că Hidroelectrică a acționat ca un vânzător privat de pe piață atunci când a încheiat contracte și, prin urmare, acestea nu au obținut niciun avantaj economic: (i) contractele au fost negociate și încheiate în condițiile pieței; (ii) Hidroelectrică a beneficiat de venituri sigure prin încheierea contractelor; (iii) contractele au asigurat punerea în vânzare a unei cantități importante din producția de energie electrică a societății Hidroelectrică; (iv) contractele au asigurat protejarea Hidroelectrică față de orice scădere de preț aferentă unor vânzări alternative pe diferite alte piețe; (v) prețul convenit în contracte ia în considerare riscurile și obligațiile impuse cumpărătorului, iar condițiile contractuale au fost negociate în primul rând în interesul societății Hidroelectrică; (vi) prețurile contractuale plătite pentru energia electrică cumpărată de la Hidroelectrică au fost în mod constant cu între 80 și 100 % mai mari decât prețurile energiei electrice vândute de Hidroelectrică pe piața reglementată; (vii) contractele au fost cea mai bună alternativă pentru societatea Hidroelectrică la data semnării lor.
- (69) În plus, părțile interesate au susținut că Comisia ar fi trebuit să țină seama de situația economică a societății Hidroelectrică la data la care au fost semnate contractele, având în vedere că, în conformitate cu jurisprudența ⁽⁴⁴⁾, este posibil ca informații care nu erau disponibile și evoluții care nu erau previzibile la data semnării contractelor să nu fi fost luate deloc în considerare în evaluarea Comisiei.
- (70) Alro a adus argumentul că fiecare modificare succesivă a contractului său cu Hidroelectrică a fost în favoarea Hidroelectrică, din următoarele motive: (i) introducerea unei clauze de indexare a prețului ținând seama de costurile proprii ale societății Hidroelectrică; (ii) modificarea monedei în care sunt exprimate prețurile din USD în RON în iunie 2007, într-un moment în care RON s-a apreciat în raport cu dolarul, ceea ce a permis societății Hidroelectrică să câștige 40 % din preț și să își elimine riscurile valutare; (iii) introducerea formulei LME din 2010, care a condus la o majorare bruscă a prețurilor.
- (71) În plus, Alro a prezentat studii economice ample și cuprinzătoare, realizate de Brattle Group și Nera, pentru a își susține argumentația potrivit căreia contractul cu Hidroelectrică nu implica un ajutor de stat. Potrivit studiului realizat de Brattle Group în 2005, valoarea actualizată netă estimată (denumită în continuare „VAN”) a contractului cu Alro (393,09 milioane EUR) a fost mai mare decât rezultă din scenariul contrafactual de vânzări

⁽⁴⁴⁾ Cauza C-482/99, Republica Franceză/Comisia (Stardust Marine) [2002] ECR I- 4397.

pe baza ipotezei unei piețe perfect competitive (355 de milioane EUR). Estimări similare au fost, de asemenea, realizate de Brattle Group pentru 2007, cu rezultate similare celor din 2005 (și anume VAN în valoare de 348 de milioane EUR a contractului cu Alro din 2007 a fost, de asemenea, mai ridicată decât valoarea de 300 de milioane EUR a reprezentării sale contrafactuale.

- (72) Alro a prezentat, de asemenea, studii și rapoarte efectuate de Brattle Group și Nera pentru a-și susține argumentul inexistenței unui ajutor ilegal acordat prin contractul său cu Hidroelectrica.
- (73) Comerciantul de energie electrică Energy Holding a prezentat o analiză economică, simulări ale modelului de preț și rapoarte de preț efectuate de KPMG, o firmă de consultanță independentă, pentru a-și susține argumentul privind inexistența unui ajutor ilegal. KPMG a confirmat că contractul cu Energy Holding a fost: (i) cea mai bună alternativă pentru Hidroelectrica la momentul respectiv; și (ii) că a adus un profit mai mare pentru Hidroelectrica sau a prezentat un risc mai scăzut prin comparație cu cea mai bună opțiune alternativă. Analiza KPMG s-a bazat pe o analiză de evaluare în termeni absoluți și relativi, printre alte metode de evaluare a contractului (de exemplu, analiza rentabilității marginale, analiza RIR trunchiată), cu referire la două perioade de evaluare (și anume 2004-2013 și 2010-2018) și reflectând termenii contractului încheiat cu societatea Hidroelectrica în 2004 și termenii renegociați în 2009, atunci când a fost reînnoit contractul. Aceeași analiză a fost ulterior extinsă de KPMG pentru 1 ianuarie 2007. Concluzia acesteia a fost aceeași cu cea descrisă mai sus, atât pentru evaluarea absolută, cât și pentru cea relativă.

5.1.4. Nu există imputabilitate asupra statului și nu a avut loc niciun transfer de resurse de stat

- (74) Aproape toate părțile interesate ⁽⁴⁵⁾ au afirmat că contractele încheiate cu Hidroelectrica nu erau imputabile statului, deoarece, în conformitate cu statutul Hidroelectrica, Consiliul de Administrație și-a delegat competențele executive directorului general. Prin urmare, s-a susținut că membrii Consiliului de Administrație nu au participat la activitatea de zi cu zi a Hidroelectrica, inclusiv negocierea contractelor.
- (75) Potrivit uneia dintre părțile interesate ⁽⁴⁶⁾, sarcina probei în ceea ce privește imputabilitatea revenea Comisiei. Partea interesată a susținut că simplul fapt că statul era acționar majoritar în societatea Hidroelectrica nu era suficient ca să se concluzioneze că o măsură era imputabilă statului. De asemenea, partea interesată a susținut că Comisia a ajuns la această concluzie doar pe baza unor prezumții și „indicii”, și nu pe baza unor fapte concrete, ceea ce era contrar cerințelor din jurisprudență. Partea interesată a afirmat că pentru a susține concluzia respectivă era nevoie de dovezi concrete cum ar fi: documente, elemente factuale, acțiuni concrete în numele statului.
- (76) Alte părți interesate ⁽⁴⁷⁾ au susținut că nu a avut loc niciun transfer de resurse de stat. În special, acestea au susținut că presupusele prețuri mai scăzute oferite de o întreprindere aflată sub controlul statului nu reprezintă un argument suficient pentru a invoca existența resurselor de stat. Respectivul părți interesate au afirmat, de asemenea, că intervenția statului român asupra utilizării acestor resurse ar fi trebuit stabilită *in concreto*. În plus, părțile interesate au subliniat că, în conformitate cu dispozițiile statutului Hidroelectrica, încheierea contractelor ținea de competența exclusivă a directorului general și nu de cea a Consiliului de administrație și, prin urmare, statul nu a fost implicat în procesul de luare a deciziilor de natură contractuală ale Hidroelectrica.

5.1.5. Nu există o denaturare a concurenței

- (77) Unele părți interesate ⁽⁴⁸⁾ au susținut că nu există o denaturare, efectivă sau potențială, a concurenței care ar decurge din încheierea contractelor cu Hidroelectrica, pentru următoarele motive: (i) nu a fost identificată o piață relevantă pe care ajutorul de stat acordat să fi consolidat poziția unei întreprinderi față de alte întreprinderi în cadrul comerțului intra-UE; și (ii) piața energiei electrice din România nu este concentrată, astfel cum reiese din indicele de concentrație Herfindahl-Hirschman (IHH).

⁽⁴⁵⁾ AlpiqRomEnergie, AlpiqRomIndustrie, Electromagnetica, Energy Holding, Electrocarbon și Elsid, ArcelorMittal și Alro.

⁽⁴⁶⁾ Energy Holding, comerciantul de energie electrică.

⁽⁴⁷⁾ EFT, Electromagnetica; Luxten-Lighting și Energy Holding.

⁽⁴⁸⁾ EFT, Electromagnetica, Luxten-Lighting și Alro.

5.1.6. Absența selectivității

- (78) Unele părți interesate ⁽⁴⁹⁾ au susținut că încheierea contractelor lor cu Hidroelectrica nu a presupus nicio selectivitate, deoarece contracte de același tip sau similare au fost încheiate cu alți comercianți (pentru comercianții de energie electrică) sau au fost la dispoziția altor părți pe piață (pentru non-comercianți).

5.1.7. Modificările nu pot fi separate de contractul inițial

- (79) Electrocarbon și Elsid au afirmat că modificările contractelor nu erau separate de acestea. De asemenea, aceste societăți au sugerat că, fie și în situația în care astfel de modificări ar fi fost considerate drept angajamente separate, modificările de preț erau în continuare conforme cu principiul investitorului în economia de piață și că, prin urmare, nu au implicat un ajutor de stat.

5.1.8. Singurul motiv pentru care Hidroelectrica a declarat insolvența a fost acela de a evita să își îndeplinească obligațiile contractuale

- (80) Unii dintre comercianții de energie electrică ⁽⁵⁰⁾ au susținut că singurul motiv pentru care Hidroelectrica a declarat insolvența a fost pentru a-și denunța obligațiilor contractuale. Aceștia au susținut că, în timp ce Hidroelectrica a profitat pe deplin de contracte în trecut, aceasta nu mai este pregătită să își onoreze obligațiile asumate și, prin urmare, declararea stării de insolvență a părut a fi o modalitate de a denunța contractele.

5.2. Observații primite de la alte părți interesate

- (81) În ceea ce privește decizia de inițiere a procedurii privind Alro, Comisia a primit observații de la alte părți decât presupușii beneficiari: (i) observații provenind de la unul din concurenții Alro; și (ii) observații de la o parte anonimă (un cetățean).

5.2.1. Observații prezentate de unul dintre concurenții ALRO

- (82) Unul din concurenții Alro a afirmat că atât prețurile la bursa de energie electrică, cât și prețurile de pe piața la vedere erau irelevante ca preț de referință pentru contractele de furnizare de energie electrică pentru topitoriile de aluminiu. Potrivit concurentului Alro, topitoriile de aluminiu ar trebui să se bazeze, în principal, pe contracte de furnizare de energie electrică pe termen lung și relativ previzibile pentru a preveni încetarea operațiunilor din cauza costurilor mult prea ridicate ale energiei electrice și pentru a evita orice risc potențial ca producătorii de aluminiu să se închidă din cauza prețurilor la energie electrică și a profitului producătorului.
- (83) Concurentul societății Alro a afirmat, de asemenea, că prin compararea tarifelor prevăzute de contractele pe termen lung de furnizare a energiei electrice cu prețurile la energie electrică la bursa de energie electrică și/sau pe piețele la vedere și/sau cu tarifele altor industrii, realitatea de pe piață ar fi putut fi denaturată și, prin urmare, s-ar fi putut crea un precedent eronat, care atrage după sine un risc semnificativ nu doar pentru Alro și/sau concurenții săi, ci și pentru întreaga piață europeană.
- (84) În plus, concurentul Alro a susținut că impactul asupra concurenței ar fi trebuit să fie evaluat prin comparație cu prețurile plătite pentru energia electrică de topitoriile de aluminiu la nivel mondial, sau cel puțin la nivel european. Întrucât costurile energiei electrice au reprezentat mai mult de o treime din costurile totale de producție a aluminiului și având în vedere că producătorii de aluminiu au cumpărat energie electrică pe piața națională și au concurat ulterior cu concurenții lor la nivel mondial, o apreciere pertinentă ar fi necesitat o evaluare bazată pe prețurile la energie electrică pe care le plătesc în lume producătorii de aluminiu. În consecință, concurentul Alro a susținut că pentru o evaluare adecvată a unei eventuale denaturări a concurenței, Comisia ar fi trebuit să verifice dacă presupusul ajutor de stat a redus efectiv costurile de producție ale Alro față de concurenții săi și, prin urmare, a conferit Alro un avantaj față de tarifele concurenților săi europeni și/sau mondiali.

⁽⁴⁹⁾ EFT, Luxten-Lighting, Electrocarbon și Elsid.

⁽⁵⁰⁾ Alpiq RomEnergy și Alpiq RomIndustries.

- (85) În plus, concurentul Alro a afirmat că, în absența unor informații pertinente pentru definirea unui „preț al pieței” comparabil, „stabilirea prețurilor de referință pe baza costurilor și a unei marje rezonabile de profit ar fi putut fi acceptabilă ca metodologie legitimă de stabilire a prețurilor”. Aceeași logică ar fi putut fi aplicată „deciziei de a oferi prețuri indexate în funcție de prețurile LME”. Concurentul Alro a afirmat, de asemenea, că prin caracteristicile lor unice și profilul clientului, topitoriile de aluminiu pot justifica în mod obiectiv un preț al energiei electrice sub nivelul prețului bursei de energie electrică, precum și stabilirea prețurilor pe baza costurilor și a prețurilor LME indexate.

5.2.2. Observații transmise de un cetățean

- (86) Persoana în cauză a argumentat că Alro a cumpărat energie electrică de la Hidroelectrica la un preț preferențial, și anume la prețuri inferioare prețului pieței (cum ar fi prețurile OPCOM, ANRE). În plus, acest cetățean a invocat argumente legate de faptul că ajustarea prețului contractual prin intermediul unui mecanism de indexare bazat pe formula LME pentru Alro era un mecanism de prețuri discriminatoriu în comparație cu alți cumpărători de energie electrică de pe piață.
- (87) Comisia a primit observații din partea aceluiași cetățean privind contractele cu comercianții de energie electrică, potrivit cărora respectivele contracte implică ajutor de stat. Nu a fost adusă nicio dovadă pentru a justifica această argumentare.

6. COMENTARIILE AUTORITĂȚILOR ROMÂNE LA OBSERVAȚIILE PĂRȚILOR TERȚE

- (88) Autoritățile române au furnizat răspunsuri la observațiile formulate de părțile interesate. În particular, autoritățile române și-au menținut punctul de vedere exprimat în iulie 2012 cu privire la contractele încheiate de Hidroelectrica cu comercianții de energie electrică și au explicat că respectivele contracte nu au fost contracte tipice ferme și încheiate pe termen lung cel puțin din două motive: (i) cumpărătorul avea posibilitatea de a denunța unilateral oricare din contracte cu un preaviz de 30 de zile fără o compensație suficientă, în vreme ce Hidroelectrica nu avea această posibilitate; și (ii) producția orară livrată cumpărătorului putea fi și a fost variabilă, la dispoziția cumpărătorilor.
- (89) În plus, autoritățile române au afirmat că după ce au fost încheiate contractele sau au fost aduse modificări acestora, cumpărătorii aveau dreptul (și au beneficiat de acest drept) de a crește sau a scădea cantitatea de energie electrică necesară prin anunțuri transmise chiar cu o zi înainte de livrare, care este o caracteristică a tranzacțiilor la vedere.
- (90) În ceea ce privește contractele cu Electrocarbon și Elsid, autoritățile române s-au abținut de la exprimarea oricăror opinii. Pentru a motiva această abținere, autoritățile române au adăugat, de asemenea, că nu aveau cunoștință dacă Electrocarbon și Elsid au fost, de asemenea, implicate în procesul de tranzacționare angro a energiei electrice.
- (91) Autoritățile române au furnizat comentarii bine fundamentate și detaliate la observațiile formulate de Alro și ArcelorMittal în sensul susținerii concluziei că contractele acestora nu au implicat ajutoare de stat. În mod concret, autoritățile române au explicat că statul nu a dat nicio instrucțiune reprezentanților săi în Consiliului de Administrație al Hidroelectrica și că dreptul comercial român îi obligă pe membrii consiliilor de administrație să acționeze în interesul societății comerciale, și nu în interesul acționarilor care i-au numit.
- (92) Autoritățile române au susținut că Alro era deservită din producția proprie a societății Hidroelectrica și, prin urmare, rentabilitatea a trebuit să fie măsurată numai cu referire la costurile de producție proprii ale societății Hidroelectrica. De asemenea, autoritățile române au clarificat faptul că ArcelorMittal este al doilea mare consumator de energie electrică din România, după Alro, și au explicat că, la fel ca în cazul oricărui alt produs, și în cazul energiei electrice cu cât este mai mare volumul achiziționat, cu atât mai scăzut este prețul contractual.
- (93) În plus, autoritățile române au confirmat observațiile formulate de ArcelorMittal, potrivit cărora prețul mediu plătit de consumatorii industriali cu o cerere de ordinul a 150 000 MWh/an, astfel cum a fost raportat de ANRE, a fost cu numai 11 RON/MWh mai mare decât prețul plătit de ArcelorMittal în 2010. Pentru a explica această diferență, autoritățile au adus următoarele argumente: (i) livrarea în temeiul acestui profil liniar dă posibilitatea furnizorului de energie de a își optimiza costurile de producție; (ii) costurile de întreținere sunt reduse în mod semnificativ; (iii) se reduce atât numărul, cât și durata opririlor accidentale; (iv) dezechilibrele pe piața energiei electrice sunt reduse semnificativ, ceea ce se reflectă, de asemenea, în reducerea costurilor de achiziție a energiei electrice.

- (94) În ceea ce privește observațiile formulate de concurentul societății Alro, autoritățile române au aprobat în întregime poziția acestuia și au sprijinit opinia potrivit căreia un producător european de aluminiu se află în competiție cu orice alt producător de aluminiu la nivel mondial. În plus, autoritățile române au susținut că contractul cu Alro nu denaturează concurența pe piața globală a aluminiului.
- (95) De asemenea, autoritățile române au susținut că orice producător de energie electrică rațional din punct de vedere economic ar fi oferit producătorului de aluminiu un tarif mai bun comparativ cu prețurile pe segmentul OPCOM-PCCB sau cu prețurile de pe piața la vedere, datorită caracteristicilor sale specifice. Acestea au explicat, de asemenea, că prețul pe piața la vedere nu putea să fie un preț de referință corect pentru un contract pe termen lung încheiat cu un consumator industrial. Prețurile practicate în contractele bilaterale care acoperă volume mari de energie electrică în consum continuu, caracterizate de un consum previzibil și de condiții de plată avantajoase nu puteau fi decât mult mai scăzute decât prețurile energiei electrice pe piața la vedere.
- (96) În ceea ce privește observațiile formulate de cetățean, autoritățile române au susținut că acestea sunt lipsite de fundament. În ceea ce privește afirmația făcută de către cetățean, potrivit căreia prețurile acordate Alro erau sub prețurile pentru tranzacții echivalente în România, autoritățile române au explicat că cetățeanul nu ar fi ținut deloc seama de fluctuația prețurilor bazată pe elemente specifice fiecărei tranzacții (și anume volume mari de energie electrică cu un consum continuu, nivel ridicat de previzibilitate și condiții financiare avantajoase pentru vânzător).
- (97) În ceea ce privește al doilea argument invocat de cetățean, potrivit căruia posibilitatea acordată Alro de a ajusta prețurile pe baza formulei LME era discriminatorie față de ceilalți participanți de pe piața energiei electrice, autoritățile române au afirmat următoarele: (i) această practică a fost permisă de legislația românească atâta timp cât societatea Hidroelectrică a înregistrat profit din respectivul contract; și (ii) acest lucru a fost o formă de parteneriat între vânzător și cumpărător, care au împărțit profitul din vânzarea de aluminiu.

7. EVALUARE

7.1. Existența ajutorului de stat

- (98) În conformitate cu articolul 107 alineatul (1) din TFUE, orice ajutor acordat de un stat membru sau prin intermediul resurselor de stat, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau a producerii anumitor bunuri, în măsura în care aceasta afectează schimburile comerciale dintre statele membre, este incompatibil cu piața internă. Pentru a constitui ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE, măsura în discuție trebuie să îndeplinească toate aceste condiții.
- (99) Este, așadar necesar să se evalueze dacă contractele examinate au furnizat ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE cumpărătorilor energiei electrice vândute de societatea Hidroelectrică, și anume societăților Alpiq RomEnergie, Alpiq RomIndustries, EFT, Electrica, Electromagnetica, Energy Holding, EURO-PEC, Luxten-Lighting, Alro, ArcelorMittal, Electrocarbon și Elsid după aderarea României la Uniunea Europeană.
- (100) Acesta ar fi cazul, între alte condiții de aplicare a Articolului 107 alineatul (1) din TFUE, numai dacă contractele în discuție ar fi favorizat anumiți cumpărători oferindu-le un avantaj economic peste condițiile normale de piață și, într-o astfel de situație, numai dacă avantajele ce rezultă din contracte și din modificările lor ulterioare pot fi atribuite nu numai resurselor statului român, ci și acțiunilor, instrucțiunilor sau influenței decisive a statului, și nu unor decizii comerciale independente ale Hidroelectrică.
- (101) În conformitate cu hotărârea în cauza Budapesti Erömi⁽⁵¹⁾, în legătură cu măsurile de ajutor de stat puse în aplicare înainte de aderare și care sunt încă aplicabile după aderare, acestea trebuie considerate fie ca măsuri existente de ajutor, fie ca măsuri noi de ajutor după aderare. Pentru a fi considerate drept măsuri existente de ajutor, acestea ar trebui enumerate în mod expres în actul de aderare al unui stat membru la Uniunea Europeană, în cazul de față, în anexa V la Tratatul de aderare a României și Bulgariei la Uniunea Europeană („Actul de aderare”)⁽⁵²⁾. Contractele în cauză nu au fost enumerate în mod explicit în anexa V la actul de aderare. Având în vedere că respectivele contracte erau încă aplicabile după data aderării, ele pot fi considerate doar măsuri noi de ajutor și, prin urmare, în lumina jurisprudenței citate, trebuie evaluate începând de la data aderării, 1 ianuarie 2007, din perspectiva celor patru condiții prevăzute la articolul 107 alineatul (1) din TFUE.

⁽⁵¹⁾ Cauzele conexe T-80/06 și T-182/09 Budapesti Erömi/Comisia, punctele 50-62.

⁽⁵²⁾ JO L 157, 21.6.2005, p. 96.

Prin urmare, Comisia ar trebui să evalueze contractele ca posibile noi măsuri de ajutor începând de la momentul aderării României la 1 ianuarie 2007. Această evaluare nu se poate întemeia pe circumstanțele pieței la momentul încheierii contractelor (a se vedea considerentul 19), în special pentru a decide dacă contractele în cauză erau conforme cu prețul pieței atunci când au fost încheiate. Așadar, astfel de circumstanțe nu vor fi evaluate mai profundat în prezenta decizie.

7.2. Evaluarea posibilului avantaj economic peste condițiile de piață

- (102) Pentru a stabili dacă prețurile și condițiile de furnizare a energiei electrice de Hidroelectrica presupușilor beneficiari nu ar fi fost disponibile în alte condiții pe piața românească după 2007, Comisia trebuie, în primul rând, să identifice un preț de referință adecvat care să reflecte un preț de piață: (i) disponibil în decursul unei perioade în cadrul căreia contractele au fost în vigoare după aderarea României la Uniunea Europeană; și (ii) pentru perioada pentru care Comisia a inițiat procedura oficială în raport cu contractele.

7.2.1. Avantaj economic peste condițiile de piață

- (103) În evaluarea sa cu privire la existența avantajului economic, Comisia ia ca punct de referință un operator de piață care face obiectul aceluiași obligații sau al unor obligații similare, care are aceleași oportunități ca societatea Hidroelectrica și care se confruntă cu aceleași condiții legale și economice ca acelea existente în România în cursul perioadei examinate, ținând seama de constrângerile și obiectivele sale comerciale⁽⁵³⁾. La vânzarea produselor sale, pentru a exclude prezența ajutorului de stat, o societate cu capital de stat trebuie să se comporte ca un operator economic privat în economia de piață, căutând să maximizeze veniturile sau să minimizeze pierderile. Cu alte cuvinte, evaluarea prezenței unui posibil avantaj economic necuvenit într-un contract comercial de aprovizionare de la un furnizor aflat în proprietatea statului presupune evaluarea măsurii în care un furnizor care nu se află în proprietatea statului și care se află într-o situație similară ar fi acționat în același mod.
- (104) În același sens, deși diferențele de preț dintre tarifele la energie electrică practicate de stat și prețurile mai ridicate de pe piața liberă ar putea indica, la o primă analiză, prezența ajutorului de stat, din motive obiective este totuși posibil să se excludă faptul că un nivel mai scăzut al prețurilor în contractele examinate oferă cumpărătorilor de energie electrică un avantaj economic peste condițiile de piață⁽⁵⁴⁾. În fine, pentru examinarea unui posibil ajutor de stat definit ca un nivel al prețurilor la energia electrică peste condițiile de piață pe piețele de energie electrică într-un context de piață complex, Comisia poate face apel în mod justificat la metode sau modele economice specifice pentru a stabili măsura în care prețurile contractuale sunt diferite de prețurile pieței⁽⁵⁵⁾.
- (105) În fapt, prețul corespunzător contractelor era fie ajustat anual peste prețul stabilit în contract, fie stabilit anual în câteva contracte, cu excepția cazului Alro, pentru care prețul anual real rezulta din aplicarea formulelor de indexare contractuale. Evaluarea eventualului avantaj economic se realizează, prin urmare, pentru fiecare din anii acoperiți de investigație începând cu 1 ianuarie 2007.

— Contractele cu comercianții de energie electrică, producătorii de electrozi și Alro

- (106) Astfel cum s-a descris în considerentele 24-35, Comisia a examinat mai multe segmente ale pieței de energie electrică din România între 2007 și 2010. Pentru a compara elemente de aceeași natură, este necesar să se examineze cele mai apropiate și mai adecvate referințe pentru prețurile prevăzute în contracte pe parcursul perioadei examinate.
- (107) Pe piețele de energie electrică funcționale la nivel înalt, care dispun de lichidități suficiente și de instrumente care permit predictibilitatea prețurilor pentru livrările viitoare, prețurile la vedere sunt un bun indiciu sau o aproximare a prețurilor pieței și pot fi utilizate ca referințe pentru evaluarea nivelului prețurilor în anumite contracte. Cu toate acestea, în cazul de față, date fiind proporția relativ ridicată în care, în România, în 2007, cererea era încă satisfăcută la tarife reglementate, lichiditățile limitate de pe platformele de tranzacționare OPCOM în perioada 2007-2010, volumele de energie electrică vizate de contractele examinate, stabilirea burselor de energie electrică administrate de OPCOM ca o piață relevantă antitrust pe care se exercită abuzul de poziție dominantă (considerentele 30-31 și 34) și luând în considerare comentariile formulate de terți (considerentele 60-63), nu se poate stabili prima facie că prețurile la vedere sau prețurile de pe platforma OPCOM-PCCB pot fi considerate a fi valori de referință corespunzătoare pentru evaluarea posibilității prezenței a unui avantaj economic peste prețurile de piață.

⁽⁵³⁾ A se vedea jurisprudența de la nota de subsol 39, punctele 69-89.

⁽⁵⁴⁾ Decizia 2014/456/UE a Comisiei din 4 februarie 2014 privind ajutorul de stat SA.21817 (C 3/07) (ex NN 66/06) pus în aplicare de Spania – Tarifele la energia electrică în Spania: consumatorii (JO L 205, 12.7.2014, p. 25), considerentele 113-120.

⁽⁵⁵⁾ Cauzele conexe T-80/06 și T-182/09 Budapești Erömü/Comisia, punctele 104-114.

- (108) De aceea, Comisia a renunțat să se mai bazeze pe prețurile medii pe platforma OPCOM ca valori de referință pentru compararea prețurilor contractuale ale societății Hidroelectrică, pe care își întemeiasse îndoielile formulate în deciziile de inițiere relevante cu privire la prezența unui avantaj economic în cele 10 contracte cu comercianții de energie electrică și cele două cu producătorii de electrozi. Investigația a arătat că tranzacționarea pe platforme precum OPCOM, pentru durate mai scurte și în termeni standard, fie pe segmentul „piața pentru ziua următoare”, pentru durate de un an sau mai puțin sau în scopul furnizării de servicii auxiliare sau de servicii de echilibrare către operatorul rețelei de energie electrică, nu poate fi considerată ca alternativă rezonabilă pentru contractele specifice ale Hidroelectrică care fac obiectul examinării în circumstanțele specifice ale pieței românești în perioada luată în considerare. Contractele respective fuseseră negociate direct pentru a răspunde cerințelor specifice de aprovizionare/furnizare ale cumpărătorului și ale vânzătorului, cu o flexibilitate care nu era disponibilă pe alte segmente de piață. Prin urmare, pentru a confirma prezența unui avantaj economic peste condițiile de piață, este necesar să se examineze, de asemenea, condițiile prevalente pe alte segmente ale pieței disponibile în România în 2007 și ulterior, chiar dacă acestea nu au fost identificate în deciziile de inițiere.
- (109) În ceea ce privește piața reglementată, pe care Hidroelectrică a furnizat efectiv aproximativ o cincime din producția sa la data faptelor (considerentul 31), comparația cu prețurile reglementate aplicate anual de Hidroelectrică pe baza costurilor eligibile și a unei rate de rentabilitate stabilite de autoritatea de reglementare în domeniul energiei electrice, ANRE, arată că toate prețurile contractuale examinate au fost în mod constant și semnificativ peste prețurile reglementate între anii 2007-2010 (considerentul 26 și anexa 1). Era astfel rațional din punct de vedere economic ca Hidroelectrică să continue să aprovizioneze începând din 2007 toți presupușii săi beneficiari care fac obiectul prezentei proceduri, deoarece aceste contracte erau mai lucrative decât aprovizionarea pe piețele reglementate. În orice caz, prin comparație cu alternativa teoretică a creșterii cantităților furnizate pe piața reglementată, Hidroelectrică nu avea libertatea de a reorienta furnizarea de energie electrică de la contractele examinate către piața reglementată, deoarece cantitățile furnizate pe piața reglementată erau stabilite *ex ante* de ANRE.
- (110) Aceeași constatare este valabilă, *mutatis mutandis*, pentru condițiile de comercializare pe piețele de echilibrare și, respectiv, pentru ziua următoare. Date fiind caracteristicile producției Hidroelectrică, bazată în parte pe energie electrică racordată la rețea și pe costuri marginale scăzute, se poate argumenta că Hidroelectrică ar fi putut să își asigure în mod ocazional venituri mai mari prin transferarea energiei electrice furnizate în temeiul contractelor examinate către aprovizionarea pe piețele pentru ziua următoare și, respectiv, de echilibrare, concentrându-se, în special, pe furnizarea de energie electrică la orele de vârf, atunci când prețurile la energie electrică cresc considerabil. Cu toate acestea, din diverse motive, condițiile și prețurile de piață prevalente pe segmentele respective ale pieței nu pot fi considerate ca fiind reprezentative pentru condițiile de piață cu care s-ar putea compara contractele examinate cu scopul de a se stabili dacă au conferit avantaje economice cumpărătorilor.
- (111) În primul rând, se observă că Hidroelectrică a furnizat energie electrică și pe aceste segmente de piață între 2007 și 2010, deși într-o măsură limitată, sub 10 % din vânzările sale (considerentul 31). Aspectul relevant este dacă piețele respective ar fi putut constitui o alternativă valabilă pentru un operator rațional care ar fi acționat în locul Hidroelectrică pentru a stabili destinația a 63 % din vânzările sale, vânzări pe care Hidroelectrică le-a efectuat în baza unor contracte bilaterale în perioada 2007-2010.
- (112) Tranzacționarea pe respectivele segmente de piață presupunea caracteristici distincte, care invalidează determinarea condițiilor de piață valabile pentru întreaga piață românească sau pentru contractele pe termen lung ale Hidroelectrică. Într-adevăr, serviciile de echilibrare sau cele auxiliare sunt furnizate de producătorii de energie electrică către operatorul de transport și de sistem pe baza unui model și a unei cereri imprevizibile din partea unui cumpărător unic. Aprovizionarea pentru ziua următoare implică, de asemenea, prețuri și cantități imprevizibile de la o zi la alta. Cu alte cuvinte, contractele pe termen lung examinate, chiar lăsându-se deoparte prevederile lor și presupunându-se că ar putea fi segmentate într-o succesiune de contracte revizibile anual, nu pot fi comparate cu o succesiune de 365 de contracte de o zi pentru aceeași perioadă. Niciunul dintre aceste segmente alternative de piață nu ar oferi previzibilitatea și stabilitatea veniturilor de care are nevoie Hidroelectrică și nu ar corespunde caracteristicilor de producție și planului de investiții ale acesteia (considerentele 13-15).
- (113) În fine, în fapt, volumele totale tranzacționate în fiecare an din 2007 până în 2010, între toți furnizorii din România și cumpărătorii relevanți pe segmentele de piață pentru ziua următoare și de echilibrare, luate împreună, au reprezentat întotdeauna mai puțin decât volumul furnizat anual prin contractele examinate (a se vedea considerentele 30, 31 și 38). Niciunul dintre segmentele de piață nu a avut capacitatea și lichiditățile necesare pentru a absorbi volumele de vânzări realizate prin aceste contracte pe perioada respectivă. Cu alte cuvinte, chiar și în ipoteza nerealistă că Hidroelectrică ar fi putut înlocui toți producătorii și vânzătorii din România pe unul

sau pe ambele aceste segmente de piață, aceasta ar fi avut în continuare nevoie să găsească cumpărători suplimentari pentru volumele respective. În consecință, termenii și prețurile practicate pe aceste segmente mai degrabă de nișă, indiferent cât de ridicate, nu se pot utiliza în scopul unei comparații semnificative și obiective cu prețurile practicate de Hidroelectrica în contractele pe termen lung.

- (114) Rezultă că, având în vedere caracteristicile contractuale esențiale în ceea ce privește flexibilitatea aprovizionării, durata îndelungată și cantitățile contractate, precum și în condițiile de piață specifice ale pieței românești în perioada examinată, cele mai apropiate elemente de comparație pentru a se putea stabili posibila prezență a unui avantaj economic peste condițiile prevalente de piață din România erau prețurile convenite de marii consumatori care au încheiat contracte specifice, negociate direct în termeni flexibili și prestabiliți. Este așadar oportun să se analizeze dacă contractele examinate corespundeau prețurilor celorlalți vânzători de pe segmentul românesc de piață al contractelor negociate direct. Setul de date descris la considerentele 35-38 care se referă la contractele bilaterale negociate direct în vigoare și concomitente cu contractele care fac obiectul examinării constituie cea mai adecvată bază de care dispune Comisia în prezenta analiză în vederea comparării prețurilor contractelor practicate față de comercianții de energie electrică, Alro, Electrocarbon și Elsid. Prin urmare, Comisia a comparat aceste prețuri cu prețurile rezultate din setul de date aferent perioadei dintre 1 ianuarie 2007 și sfârșitul anului 2010.

— Contractele cu ArcelorMittal

- (115) În ceea ce privește cele două contracte încheiate în 2009 și 2010 de Hidroelectrica cu ArcelorMittal pe segmentul OPCOM-PCCB, Comisia nu consideră că prețurile ofertelor paralele ale celor doi comercianți disponibile pe OPCOM-PCCB menționate în decizia de inițiere relevantă reprezintă un preț rezonabil de referință, pentru următoarele motive:

— în ceea ce privește contractul din 2009, niciuna dintre cele două oferte făcute pe OPCOM nu a fost, de fapt, valabilă. Energy Holding și-a retras oferta paralelă pentru aceeași perioadă, cantitate și condiții de livrare înainte ca oferta ArcelorMittal să fie tranzacționată ⁽⁵⁶⁾. Cealaltă ofertă, a societății Petprod, nu era acceptabilă pentru o evaluare comparativă, întrucât acoperea numai jumătate din cantitatea pe care ArcelorMittal s-a oferit să o cumpere;

— în ceea ce privește contractul din 2010, datele financiare pentru cei doi comercianți cu ofertele paralele au arătat că aceștia nu ar fi putut face față pierderilor în cazul în care nu ar fi fost în măsură să revândă importanta cantitate de energie electrică pe care intenționau să o cumpere de la Hidroelectrica: adevărata intenție a acestor doi comercianți în 2010 a fost de a revinde energia electrică către ArcelorMittal la un preț mai mare. De fapt, ambele oferte au fost retrase imediat ce oferta de cumpărare din partea ArcelorMittal a fost acceptată de către Hidroelectrica în data de 29 decembrie 2010, fapt din care rezultă că respectivii comercianți nu au luat în calcul să vândă cantitățile respective către alți clienți decât ArcelorMittal ⁽⁵⁷⁾.

- (116) În absența unor contracte puse în aplicare complet comparabile, prețurile medii ale OPCOM-PCCB nu reprezintă o referință valabilă pentru cele două contracte cu ArcelorMittal, dat fiind faptul că volumul de energie tranzacționat pe platforma OPCOM a fost limitat și tipurile de tranzacții executate efectiv nu erau comparabile.

- (117) În pofida opiniilor preliminare formulate în deciziile de inițiere, având în vedere cantitățile mari de energie electrică achiziționate de către ArcelorMittal, faptul că ArcelorMittal a reprezentat un client serios și stabil din punct de vedere financiar pentru Hidroelectrica și că niciuna dintre cele două oferte paralele din partea comercianților și nici prețurile medii ale OPCOM-PCCB nu au reprezentat o referință valabilă pentru cele două contracte cu ArcelorMittal, Comisia consideră că cel mai adecvat indicator pentru un preț de referință în scopul comparației ar fi cel utilizat pentru celelalte contracte identificate în conformitate cu setul de date. Prin urmare, în lumina comentariilor primite ca reacție la decizia de inițiere, Comisia și-a modificat analiza și a examinat prețurile acestor două contracte cu ArcelorMittal pe baza aceluiași set de date utilizat pentru compararea contractelor pe termen lung.

⁽⁵⁶⁾ Oferta ArcelorMittal a fost tranzacționată de către societatea Hidroelectrica la data de 23 decembrie 2009, în timp ce Energy Holding și-a retras oferta la 22 decembrie 2009.

⁽⁵⁷⁾ Cele două oferte paralele ale Arcelor și Petprod au fost retrase la 20 și, respectiv, 30 decembrie 2010.

— Analiza econometrică a Comisiei cu privire la prețurile contractelor pe termen lung

- (118) Pe piețele de energie electrică funcționale la nivel înalt, care dispun de lichidități suficiente și de instrumente care permit predictibilitatea prețurilor pentru livrările viitoare, prețurile la vedere sunt un bun indiciu sau o aproximare a prețurilor pieței și pot fi utilizate ca valori de referință pentru evaluarea nivelului prețurilor în anumite contracte. Cu toate acestea, în cazul de față, dat fiind proporția relativ ridicată în care, în România, în 2009, cererea era încă satisfăcută la tarife reglementate, lichiditățile limitate pe platformele de tranzacționare OPCOM în perioada 2007-2010, precum și faptul că bursele de energie electrică administrate de OPCOM au fost desemnate ca o piață relevantă antitrust pe care se exercită abuzul de poziție dominantă, este indicat să se identifice alte referințe corespunzătoare pentru a se evalua posibila prezență a unui avantaj peste prețurile de piață.
- (119) Comisia a utilizat setul de date furnizate de autoritățile române, considerând că aceasta reprezintă cea mai bună sursă disponibilă de elemente de probă care să reflecte condițiile de piață din România. Setul de date conține informații adecvate, care permit Comisiei să analizeze condițiile pe piața energiei electrice din România pe parcursul perioadei examinate, astfel cum se arată la considerentele 36 și 37. Pe baza setului de date, Comisia a efectuat o analiză econometrică în vederea estimării unui preț de referință pe baza contractelor de furnizare a energiei electrice valabile concomitent cu contractele examinate ale Hidroelectrica pe parcursul perioadei respective. Utilizarea modelelor economice pentru cuantificarea posibilelor avantaje peste condițiile de piață este conformă cu precedentul în circumstanțe de piață complexe (considerentul 104), cum este cazul în România începând din 2007 (considerentele 24-38 și 107). În anexa II este prezentată o descriere tehnică completă și detaliată a analizei econometrice și a rezultatelor acesteia.
- (120) În absența unei referințe clare pentru stabilirea „condițiilor de piață”, în scopul de a se verifica dacă prețurile contractelor se situau peste nivelul pieței, s-a estimat un preț de referință intermediar, într-o ipoteză conservatoare, luându-se în considerare diferențele negative față de prețul de piață estimat. Pe baza acestei abordări conservative, Comisia a efectuat o comparație între prețurile din contractele societății Hidroelectrica și prețul de referință al pieței, anual, pentru perioada cuprinsă între 2007 și 2010. Comparația a fost efectuată pe o bază anuală deoarece, de fapt, prețurile de vânzare au fost modificate în fiecare an ⁽⁵⁸⁾, în ciuda dispozițiilor relevante din contracte.
- (121) Analiza indică faptul că doar trei presupuși beneficiari au beneficiat de prețuri mai scăzute decât cele din cadrul intervalului în care ar putea fi considerate a fi conforme cu prețul de referință al pieței:
- în fiecare an în perioada 2007-2010, în privința Electrocarbon și Elsid se relevă prețuri contractuale sub prețul de referință al pieței corespunzător anului respectiv;
  - pentru Luxten-Lighting, această diferență este mai mare decât prețul de referință numai în 2008 și 2009.
- (122) Analiza arată că prețurile practicate de Hidroelectrica în nouă dintre contracte între 2007-2010, și anume cele cu Alpiq RomIndustries, Alpiq RomEnergie, EFT, Electromagnetica, Energy Holding, EURO-PEC, Electrica, ArcelorMittal și Alro erau total conforme cu prețul de referință al pieței. În cazul contractului cu Luxten-Lighting, prețurile aplicate în anii 2007 și 2010 nu diferă în mod semnificativ de alte contracte negociate direct încheiate pe piața românească.
- (123) Având în vedere cele de mai sus, Comisia concluzionează că nu există niciun avantaj economic necuvenit peste condițiile de piață acordat în temeiul contractelor cu societățile Alpiq RomIndustries, Alpiq RomEnergie, EFT, Electromagnetica, Energy Holding, EURO-PEC, Electrica, ArcelorMittal și Alro pentru întreaga perioadă examinată, precum și cu Luxten-Lighting pentru anii 2007 și 2010.
- (124) În același timp, analiza empirică indică trei contracte ca nefiind conforme cu prețul de referință, și anume contractul dintre Hidroelectrica și Luxten-Lighting pentru anii 2008 și 2009, și cele cu Electrocarbon și Elsid pentru perioada 2007-2010.
- (125) Având în vedere cele de mai sus, decizia Hidroelectrica de a menține cele trei contracte cu societățile Elsid, Electrocarbon și Luxten-Lighting nu poate fi considerată a fi aceea a unui operator de piață rațional câtă vreme contractele cu Luxten-Lighting pentru anii 2008 și 2009, și cu Electrocarbon și Elsid pentru perioada 2007-2010 par a fi sub nivelul condițiilor de piață, într-o ipoteză conservatoare (anexa II). Prin urmare, Hidroelectrica a conferit un avantaj economic necuvenit societății Luxten-Lighting în anii 2008-2009 și societăților Electrocarbon și Elsid pentru anii 2007-2010.

⁽⁵⁸⁾ A se vedea anexa I la prezenta decizie.

- (126) Prin urmare, contractele Hidroelectrica cu Luxten-Lighting pentru anii 2008 și 2009, și cu Electrocarbon și Elsid pentru perioada 2007-2010 par să fi favorizat cumpărătorii, conferindu-le un avantaj economic necuvenit peste condițiile normale de piață și, de aceea, nu se poate exclude posibilitatea ca că acestea să fi implicat ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE.
- (127) Prin urmare, în lumina constatărilor analizei econometrice a Comisiei descrise la considerentul 120, este necesar să se examineze în continuare dacă una dintre celelalte condiții cumulative pentru existența unui ajutor de stat este îndeplinită în ceea ce privește Luxten-Lighting, Electrocarbon și Elsid.

7.3. Resursele statului și imputabilitatea către stat

- (128) Având în vedere că Hidroelectrica este deținută în proporție de 80 % de către stat și că un eventual deficit în ceea ce privește veniturile din vânzări reduce resursele aflate la dispoziția statului român, în calitatea sa de acționar, Comisia poate concluziona că veniturile sau absența veniturilor provenite din vânzarea de energie electrică în temeiul celor trei contracte cu LuxtenLighting pentru anii 2008-2009, Electrocarbon și Elsid pentru anii 2007-2010, implică resurse ale statului în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE.
- (129) Cu toate acestea, această concluzie nu își păstrează neapărat validitatea în ceea ce privește imputabilitatea către statul român a deciziilor comerciale ale Hidroelectrica referitor la prețurile și veniturile din vânzări obținute prin cele trei contracte cu Luxten-Lighting, Electrocarbon și Elsid după 1 ianuarie 2007. Într-adevăr, simplul fapt că, în punerea în aplicare a contractelor examinate, prețurile au fost aplicate de Hidroelectrica, o întreprindere controlată în majoritate de statul român, nu este suficient, pentru a concluziona că aceste decizii erau imputabile statului român.
- (130) În fapt, toate cele trei contracte erau în vigoare la 1 ianuarie 2007 (considerentul 19, anexa I). Comisia nu este în măsură să stabilească dacă încheierea celor trei contracte în cauză, realizată în 2002 și în 2004, precum și toate modificările operate înainte de aderarea României la UE, erau imputabile statului român sau să evalueze circumstanțele pieței la momentul încheierii sau modificării contractelor înainte de data respectivă (considerentul 101). Rezultă de aici că deciziile societății Hidroelectrica pe care Comisia este în măsură să le evalueze sunt:
- decizia expresă sau tacită de a menține în vigoare, după 1 ianuarie 2007, contractele de vânzări încheiate înainte de aderarea României la Uniunea Europeană; și
  - toate deciziile de modificare substanțială a condițiilor contractuale după aderarea la Uniunea Europeană, în special cele privind modificarea prețurilor contractuale.
- (131) În acest sens, chiar dacă statul român era în poziția de a controla politica Hidroelectrica și de a exercita o influență dominantă asupra deciziilor acesteia, exercitarea efectivă a respectivului control în cazul menținerii contractelor sau al modificării prețurilor contractuale cu LuxtenLighting pentru anii 2008-2009 și cu Electrocarbon și Elsid pentru anii 2007-2010 nu poate fi prezumată în mod automat.
- (132) Potrivit jurisprudenței relevante ⁽⁵⁹⁾, este necesar să se examineze fie dacă se poate considera că autoritățile române au fost implicate, într-un fel sau altul, în menținerea în vigoare a contractelor și în modificarea prețurilor contractuale, fie improbabilitatea neimplicării autorităților române în aceste decizii. În acest scop, imputabilitatea către statul român a deciziilor privind contractele examinate poate fi dedusă pe baza unui set de indicatori rezultați din circumstanțele și din contextul în care Hidroelectrica a furnizat energie electrică societății Luxten-Lighting pentru anii 2008-2009 și societăților Electrocarbon și Elsid după 2007.
- (133) În particular, pe baza jurisprudenței relevante, menținerea celor trei contracte aflate în vigoare și introducerea de modificări ale prețurilor contractuale după 2007 pot fi imputabile statului român: (i) dacă Hidroelectrica nu ar fi putut să decidă în aceste privințe fără a lua în considerare cerințele autorităților publice; sau (ii) dacă Hidroelectrica a trebuit să ia în considerare instrucțiuni emise de un organism guvernamental sau interministerial.

⁽⁵⁹⁾ Hotărârea în cauza C-482/99 – Franța/Comisia (Stardust Marine), ECLI:EU:C:2002:294, p. 51-58.

Totodată, trebuie să se aibă în vedere (iii) dacă Hidroelectrica este integrată în structurile administrației publice; (iv) natura activităților sale și exercitarea acestora pe piață în condiții normale de concurență cu operatorii privați; (v) statutul juridic al Hidroelectrica (cât privește faptul că se supune normelor drept public sau de drept comun al societăților comerciale); (vi) intensitatea supravegherii exercitate de autoritățile publice asupra administrării; sau (vii) orice alt indicator care să arate fie implicarea autorităților publice în menținerea contractelor și în modificarea prețurilor contractuale, fie improbabilitatea neimplicării autorităților române; ținând seama, de asemenea, și de (viii) sfera deciziilor luate de Hidroelectrica, conținutul acestora sau condițiile pe care le stipulează ⁽⁶⁰⁾.

- (134) Hidroelectrica este o societate care se supune normelor de drept comun al societăților comerciale, neintegrată în structurile administrației publice. În fapt, membrii Consiliului de Administrație al Hidroelectrica pot cumula această funcție cu posturi guvernamentale (considerentul 12). Acest lucru ar putea sugera că membrii Consiliului de Administrație ar fi fost aleși în principal pe criterii legate de apropierea lor de guvern, mai degrabă decât de experiența lor în materie de afaceri sau competență. Deși există indicii că Hidroelectrica trebuie să ia în considerare instrucțiuni emise de un organism guvernamental sau interministerial, nu există indicii că ar fi fost emise astfel de instrucțiuni în ceea ce privește menținerea în vigoare a celor trei contracte comerciale în discuție și creșterea prețurilor contractuale. În special, nu există indicii că adunarea generală a acționarilor Hidroelectrica sau Consiliul de Administrație au avut vreun rol în deciziile legate de contractele comerciale de furnizare a energiei electrice (în sensul menținerii acestora) și/sau de modificare a prețurilor practicate în aplicarea contractelor respective (considerentul 12). Așa cum a fost remarcat de mai multe părți interesate, în conformitate cu statutul Hidroelectrica și cu dreptul românesc al societăților comerciale, directorul general conduce și reprezintă întreprinderea în activitățile curente și ia decizii în mod independent în alte chestiuni decât acelea rezervate adunării generale a acționarilor și Consiliului de Administrație. Autoritățile române subliniază că membrii Consiliului de Administrație trebuie să ia decizii în interesul întreprinderii.
- (135) Ordinul ministerial nr. 445/2009, la care a făcut trimitere Comisia în deciziile de inițiere a procedurii (considerentul 44), nu a avut niciun efect asupra termenilor și condițiilor celor trei contracte în discuție. În conformitate cu articolul 1 alineatul (2) din acest ordin, contractele bilaterale în curs erau, în general, exceptate de la regula pe baza căreia reprezentanții Ministerului Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri membri ai consiliilor de administrație ale companiilor de energie electrică deținute de stat aveau obligația de a se asigura că, începând de la 31 martie 2010, volumul de energie electrică destinat pieței angro se tranzacționa exclusiv pe platforma OPCOM. Așa cum s-a remarcat la considerentul 101, competența în ceea ce privește examinarea din punct de vedere al normelor din dreptul Uniunii privind ajutoarele de stat a contractelor în discuție începe de la data aderării României, adică cu trei ani înainte de termenul-limită stabilit prin Ordinul ministerial nr. 445/2009 și cu peste doi ani înainte de data adoptării acestuia. Din aceasta rezultă că nu exista o astfel de regulă la data la care contractele în discuție intră sub incidența normelor din dreptul Uniunii. Mai mult, contractele de furnizare cu amănuntul dintre societățile Hidroelectrica și Elsid, și, respectiv, Electrocarbon, în vigoare înainte de 31 martie 2010, nu ar fi fost vizate chiar dacă măsura s-ar fi aplicat de asemenea contractelor existente la data intrării în vigoare a ordinului, deoarece erau vizate numai vânzările angro (viitoare).
- (136) În plus, deși Ordinul ministerial nr. 445/2009 sugerează un anumit grad de influență din partea statului asupra politicii comerciale a producătorilor de energie electrică aflați în proprietatea statului, obiectivul acestuia este, în principal, de natură reglementară, și anume de a îmbunătăți transparența tranzacțiilor cu energie care au loc pe piața angro și de a asigura volume și lichidități mai mari pe platformele de tranzacționare administrate de OPCOM. Respectivul ordin ministerial se aplică tuturor producătorilor aflați în proprietatea statului, nu numai Hidroelectrica. Ca atare, nu se poate deduce din clauzele și obiectivele Ordinului ministerial nr. 445/2009 că statul român controlează fiecare tranzacție, contract sau modificare de contract în ceea ce privește furnizarea de energie electrică de producătorii de energie electrică aflați în proprietatea statului, care reprezintă marea majoritate a pieței din România, sau, în particular, de Hidroelectrica. Cu alte cuvinte, din ordin nu rezultă în mod plauzibil că statul român este implicat în activitatea comercială zilnică obișnuită, contractele de vânzări, modificările acestora, negocierile prețurilor etc. în ceea ce privește cele trei contracte examinate.
- (137) Cu excepția furnizării de energie electrică pe piața reglementată (considerentele 25 și 26), Hidroelectrica își desfășoară activitățile de furnizare de energie electrică pe piețe deschise, cu cumpărători necaptivi, în concurență cu alți furnizori aflați în proprietatea statului sau în proprietate privată. În particular, un volum semnificativ de energie electrică, mult peste cantitatea totală de energie electrică furnizată de Hidroelectrica în temeiul tuturor contractelor examinate, a fost tranzacționat, prin contracte bilaterale specifice pe termen lung, pe piața din România, pe care concurează numeroși alți furnizori (considerentele 30 și 38). Contractele Hidroelectrica examinate și, în particular, cele trei contracte specifice pe termen lung cu Luxten-Lighting, Electrocarbon și Elsid, menținute după 1 ianuarie 2007, nu sunt, prin urmare, anormale sau extraordinare, ceea ce ar sugera un interes deosebit al statului în a le menține.

⁽⁶⁰⁾ A se vedea nota de subsol 59.

- (138) Mai mult, contractele cu Electrocarbon și Elsid au fost menținute și renegotiate de administratorul judiciar al Hidroelectrica după deschiderea procedurii de insolvență în 2012, ceea ce reprezintă un indiciu că aceste contracte erau încă interesante pentru noua conducere temporară a Hidroelectrica, la mult timp după aderarea României la Uniunea Europeană în 2007 și la mult timp de la încheierea contractelor și de la modificarea acestora în ceea ce privește prețurile. Totodată, Hidroelectrica a solicitat prețuri mai mari față de nivelurile stipulate în contract și a notificat societăților Electrocarbon și Elsid întreruperea aprovizionării cu scopul de a-i determina să accepte noi creșteri de preț în 2010 (considerentul 22), comportându-se astfel ca un vânzător care își maximizează veniturile, și nu ca un furnizor de ajutor.
- (139) Acest lucru nu înseamnă că statul român nu se află în poziția de a se implica în contractele comerciale ale furnizorilor de energie electrică aflați în proprietatea statului în interesul unor anumiți mari cumpărători industriali. De exemplu, înainte de aderarea României la Uniunea Europeană, o notă internă din 2 februarie 2006, semnată de secretarul de stat din Ministerul Economiei și Comerțului și aprobată de primul ministru, propunea punerea în aplicare a unui tratament preferențial special pentru cei mai mari 10 utilizatori energointensivi din România (incluzând producătorii de aluminiu sau oțel cărora le furnizau energie electrică Hidroelectrica sau Nuclearelectrica). În ceea ce privește contractul cu ArcelorMittal în particular, decizia Consiliului de administrație al societății Hidroelectrica nr. 13/2009 din data de 16 decembrie 2009 îl împuternicea pe directorul general al Hidroelectrica „să negocieze contractul în curs de vânzare de energie electrică în cele mai bune condiții pentru Hidroelectrica”, ceea ce Consiliul de administrație a realizat prin aprobarea principalelor clauze ale contractelor din 2009 și 2010 cu ArcelorMittal. Actul adițional nr. 17 din 2009 la contractul cu Alro (introducerea formulei LME în calcularea prețului contractual) a fost de asemenea aprobat de Consiliul de administrație.
- (140) Totodată, un memorandum din data de 3 februarie 2011 din partea celor doi directori generali ai societăților Nuclearelectrica și CE Hunedoara, care sunt deținute de stat, ca și Hidroelectrica, au solicitat aprobarea Ministerului Economiei și Comerțului pentru încheierea unui contract de vânzare angro de energie electrică între furnizorul Nuclearelectrica și cumpărătorul CE Hunedoara. Această tranzacție a necesitat derogarea de la prevederile Ordinului nr. 445/2009, care impunea ca toate tranzacțiile angro de energie electrică implicând întreprinderi aflate în proprietatea statului să se realizeze exclusiv pe platforma OPCOM. Derogarea a fost solicitată având în vedere faptul că energia achiziționată urma să servească „nevoilor de energie electrică ale unor consumatori industriali de importanță națională în 2011”. Acest memorandum a fost aprobat pe deplin de ministrul economiei și comerțului.
- (141) Rezultă că anumite dovezi indirecte nu permit să se excludă complet faptul că statul român ar fi fost implicat în încheierea sau în modificările majore aduse contractelor Hidroelectrica cu mari cumpărători industriali energointensivi.
- (142) Mai mult, Comisia a concluzionat că și alte contracte de vânzare încheiate de Hidroelectrica cu alte două societăți deținute de stat, Electrocentrale Deva și Termoelectrica, în 2008 și 2009, erau imputabile statului român. Această concluzie se baza în principal pe dovezile directe potrivit cărora celelalte două societăți de stat au solicitat aprobarea contractelor din partea ministrului care era totodată responsabil de societatea de stat Hidroelectrica, contracte care reprezentau un mijloc de finanțare (încrucișată) a activității lor curente, precum și a activității minelor aflate în proprietatea statului care le aprovizionau cu cărbune, din rațiuni sociale și de altă natură, necomercială ⁽⁶¹⁾.
- (143) Cu toate acestea, considerațiile care ar putea face plauzibilă (sau nu ar exclude) implicarea statului român în câteva contracte încheiate de societatea Hidroelectrica cu mari cumpărători industriali de importanță națională pentru economia României și cu alți comercianți deținuți de stat nu pot fi extrapolate astfel încât să se considere că toate contractele comerciale ale Hidroelectrica și, în special, cele încheiate cu Elsid, Electrocarbon și cu comercianții de energie electrică sunt imputabile statului român. Spre deosebire de societățile Electrocentrale Deva și Termoelectrica, Elsid, Electrocarbon și comercianții de energie electrică se aflau în proprietate privată și niciuna dintre aceste societăți nu poate fi considerată a fi un mare cumpărător industrial de importanță națională pentru economia României. În special, dovezile disponibile în cursul investigației nu indică vreun interes aparte sau implicare a statului român în a determina Hidroelectrica să încheie sau, după aderarea României, să mențină contractele cu societățile Elsid, Electrocarbon și cu comercianții de energie electrică.

⁽⁶¹⁾ Decizia (UE) 2015/1877 a Comisiei din 20 aprilie 2015 privind tarifele practicate de S.C. Hidroelectrica S.A. din Romania față de S.C. Termoelectrica S.A. și S.C. Electrocentrale Deva S.A. – SA.33475 (12/C) (JO L 275, 20.10.2015, p. 46), considerentele 96-100.

- (144) Mai mult, în ceea ce privește Elsid, Electrocarbon și Luxten-Lighting, care au fost evidențiate în mod explicit în secțiunea precedentă 7.1, mai multe elemente fac să devină neplauzibilă ipoteza că decizia privind menținerea contractelor și modificarea prețurilor contractuale cu Luxten-Lighting pentru anii 2008-2009 și cu Electrocarbon și Elsid pentru anii 2007-2010 ar putea fi atribuită autorităților române.
- (145) În particular, prețurile reale în cadrul celor trei contracte au crescut în mod constant în fiecare an. Între 2007 și 2010, prețurile practicate în contractele cu Elsid, Electrocarbon și Luxten Lighting au crescut cu 44,5 %, 44,5 % și, respectiv, 41,4 %. Creșterile de prețuri reduc valoarea absolută a ajutorului acordat. Aceste modificări ale contractelor, care reduc valoarea prezumată a presupusului ajutor de stat, au fost întotdeauna inițiate de Hidroelectrica și au fost în beneficiul acesteia. O strategie care vizează reducerea cuantumului ajutorului acordat beneficiarilor pare să fie în contradicție cu scopul acordării de ajutoare sau, cel puțin, excesiv de sofisticată pentru a fi plauzibilă. Mai mult, spre deosebire de Alro și ArcelorMittal, societățile Elsid, Electrocarbon și Luxten-Lighting nu pot fi considerate a fi consumatori industriali de importanță națională: pentru ilustrare, achizițiile anuale pentru consum ale acestora se ridicau la mai puțin de o zecime din acelea ale Alro (anexa I). Prin urmare, este puțin probabil ca deciziile prin care se reduce cantitatea de ajutor prin creșterea considerabilă a prețurilor contractuale să poată fi imputate nu deciziilor comerciale ale Hidroelectrica, ci unei decizii a statului român menite să ofere ajutor presupușilor beneficiari.
- (146) Faptul că este puțin probabil ca statul să fie implicat în reducerea în mod subtil a cantității de ajutor este de asemenea aparent în ceea ce privește contractele cu Electrocarbon și Elsid. În particular, nu este plauzibil ca Hidroelectrica să fi acționat pe baza unor instrucțiuni din partea statului atunci când, în 2010, a solicitat creșteri de prețuri peste prețurile contractuale, amenințând cu întreruperea furnizării de energie electrică și susținând cauza în fața instanței (considerentul 22), deoarece creșterile de prețuri solicitate au avut drept efect reducerea cantității prezumate de ajutor, iar întreruperea furnizării de energie electrică ar fi putut afecta activitatea productivă a cumpărătorilor. Acest comportament de a nu adera la un preț contractual care se presupune că furnizează ajutor, de a amenința cu întreruperea furnizării și de a apăra creșterile de prețuri în fața instanței nu este un comportament tipic de furnizor de ajutor, ci mai degrabă acela al unei întreprinderi care caută să își maximizeze veniturile și să își apere interesele comerciale și care nu este preocupată de urmărirea unor scopuri necomerciale, eventual pe baza unor instrucțiuni primite de la stat.
- (147) În ceea ce privește Luxten-Lighting, nu se desprinde niciun temei vădit legat de politici publice, precum reducerea prețurilor pentru utilizatorii finali, în spatele vânzării către un comerciant care nu poate decât să vândă cu amănuntul la prețuri mai mari decât în cazul în care Hidroelectrica ar fi vândut cu amănuntul aceeași energie electrică pe cont propriu. De exemplu, înainte de a achiziționa cu amănuntul de la Hidroelectrica începând cu 2005, Alro achiziționa energie electrică de la un comerciant, Energy Holding, care cumpăra energie electrică angro de la Hidroelectrica. Achiziționarea direct de la Hidroelectrica a reprezentat un comportament rațional din partea Alro, care a economisit astfel o marjă comercială, dacă furnizorul său nu aducea nicio valoare adăugată la energia electrică furnizată angro de Hidroelectrica. În același sens, este puțin plauzibil ca statul român să fi încurajat Hidroelectrica să mențină contractul cu Luxten-Lighting în 2008 și 2009, deoarece, dacă Luxten-Lighting nu aducea o valoare adăugată vânzărilor sale cu amănuntul către utilizatori industriali sau alți cumpărători, aceștia din urmă ar fi plătit prețuri mai mici contractând direct de la Hidroelectrica. Mai mult, Luxten-Lighting a denunțat unilateral contractul cu Hidroelectrica în luna noiembrie 2011, înainte de inițierea procedurii de către Comisie. Acest comportament nu corespunde aceluia al unui beneficiar de ajutor de stat.
- (148) Pe baza tuturor considerațiilor de mai sus, Comisia nu poate stabili imputabilitatea asupra statului român cu privire la contractele cu Luxten-Lighting pentru anii 2008-2009 și la cele cu Electrocarbon și Elsid pentru anii 2007-2010.
- (149) Având în vedere că elementul esențial imputabilității față de statul român a existenței ajutorului de stat nu este prezent în cele trei contracte cu Luxten-Lighting pentru anii 2008-2009 și cu Electrocarbon și Elsid pentru perioada 2007-2010, nu este necesar să se analizeze dacă sunt îndeplinite celelalte condiții cumulative pentru aplicarea acestei dispoziții, precum efectul potențial asupra concurenței și schimburilor comerciale dintre statele membre.
- (150) În lumina celor de mai sus, cele trei contracte examinate, cu Luxten-Lighting pentru anii 2008-2009 și cu Electrocarbon și Elsid pentru perioada 2007-2010, nu constituie ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE.

8. CONCLUZIE

- (151) Contractele vizate de prezenta decizie nu constituie ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE,

DECIDE:

Articolul 1

Contractele încheiate între Hidroelectrica și ArcelorMittal, Alpiq RomEnergie, Alpiq RomIndustries, EFT, Electrica, Electromagnetica, Energy Holding, EURO-PEC, Luxten-Lighting, Electrocarbon și Elsid, precum și contractul cu ALRO nu constituie ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Articolul 2

Prezenta decizie se adresează României.

Adoptată la Bruxelles, 12 iunie 2015.

Pentru Comisie
Margrethe VESTAGER
Membru al Comisiei

—

ANEXA I

PREZENTARE GENERALĂ A CONTRACTELOR

SA. 33451 COMERCIANȚII DE ENERGIE ELECTRICĂ	Data semnării și durata contrac- tului (inițială/după extinderea duratei)	Data încetării	Cantitate	Preț (RON/MWh)
Alpiq RomEnergie	3 aprilie 2008 Durată inițială: 5 ani Prelungire (2009): cu încă 5 ani suplimentari (până în 2018)	20 iulie 2012	— 2008: [...] GWh — 2009: [...] GWh — 2010: [...] GWh	— 2008: [...] — 2009: [...] — 2010: [...]
Alpiq RomIndustries	29 noiembrie 2004 Durată inițială: 10 ani Prelungire (2009): cu încă 5 ani suplimentari (până la sfârșitul anului 2019)	20 iulie 2012	Cantitate inițială: 1 GWh — 2007: [...] GWh — 2008: [...] GWh — 2009: [...] GWh — 2010: [...] GWh	— 2007: [...] — 2008: [...] — 2009: [...] — 2010: [...]
Energy Financing Team Romania (EFT)	25 martie 2004 Durată inițială de 7 ani Prelungire (2010): cu încă 5 ani suplimentari (până la sfârșitul anului 2015)	18 iulie 2012	Cantitate inițială (2006): [...] GWh — 2007: [...] GWh — 2008: [...] GWh — 2009: [...] GWh — 2010: [...] GWh	— 2007: [...] — 2008: [...] — 2009: [...] — 2010: [...]
Electrica	<i>Contractul 111</i> : 17 august 2010 <i>Contractul 112</i> : 14 septembrie 2010	<i>Contractul 111</i> : 31 iulie 2011. <i>Contractul 112</i> : 31.12. 2010	<i>Contractul 111</i> : [...] GWh din septembrie 2010 până la 31.7.2011 <i>Contractul 112</i> : [...] GWh din octombrie până în decembrie 2010	<i>Contractul 111</i> : — 2010: [...] <i>Contractul 112</i> — 2010: [...]
Electromagnetica	21 aprilie 2004 Durată inițială: 10 ani	30 aprilie 2014	Cantitate inițială: [...] GWh — 2007: [...] GWh — 2008: [...] GWh — 2009: [...] GWh — 2010: [...] GWh	— 2007: [...] — 2008: [...] — 2009: [...] — 2010: [...]
Energy Holding	14 ianuarie 2004 Durată inițială: 10 ani	24 iulie 2012	Cantitate inițială: 3 692 GWh — 2007: [...] GWh — prima jumătate a anului 2008: [...] GWh — a doua jumătate a anului 2008: [...] GWh — 2009: [...] GWh — 2010: [...] GWh	— 2007: [...] — 2008: [...] — 2009: [...] — 2010: [...]
EURO—PEC	3 martie 2004 Durată inițială: 10 ani	26 iunie 2012	Cantitate inițială: [...] GWh — 2007: [...] GWh — 2008: [...] GWh — 2009: [...] GWh — 2010: [...] GWh	— 2007: [...] — 2008: [...] — 2009: [...] — 2010: [...]

SA. 33451 COMERCIANȚII DE ENERGIE ELECTRICĂ	Data semnării și durata contractului (inițială/după extinderea duratei)	Data încetării	Cantitate	Preț (RON/MWh)
Luxten-Lighting	2 martie 2004 Durată inițială: 10 ani	decembrie 2011	Cantitate inițială: [...] GWh — 2007: [...] GWh — 2008: [...] GWh — 2009: [...] GWh — 2010: [...] GWh	— 2007: [...] — 2008: [...] — 2009: [...] — 2010: [...]
SA. 33581 PRODUCĂTORII DE ELECTROZI	Data semnării și durata contractului (inițială/după extinderea duratei)	Data încetării	Cantitate	Preț (RON/MWh)
Electrocarbon	28 martie 2003 Durată inițială: 5 ani Prelungire (2004): cu încă 5 ani suplimentari (până la 31 martie 2013)	31 martie 2013	Cantitate inițială: 800 GWh — 2007: [...] GWh — 2008: [...] GWh — 2009: [...] GWh — 2010: [...] GWh	— 2007: [...] — 2008: [...] — 2009: [...] — 2010: [...]
ELSID	18 decembrie 2002 Durată inițială: 5 ani Prelungire (2004): cu încă 5 ani suplimentari (până la 31 martie 2013)	31 martie 2013	Cantitate inițială: 280 GWh — 2007: [...] GWh — 2008: [...] GWh — 2009: [...] GWh — 2010: [...] GWh	— 2007: [...] — 2008: [...] — 2009: [...] — 2010: [...]
SA. 33624 Alro	Data semnării și durata contractului [inițială/după extinderea duratei (dacă este cazul)]	Data încetării	Cantitate	Preț (RON/MWh)
Alro	8 septembrie 2005 Durată inițială: 7 ani Prelungire (2010): cu încă 5 ani suplimentari (până la 31 ianuarie 2018)	În curs de desfășurare până la sfârșitul anului 2018	Cantitate inițială: [...] GWh — 2007: [...] GWh — 2008: [...] GWh — 2009: [...] GWh — 2010: [...] GWh	— 2007: [...] — 2008: [...] — 2009: [...] — 2010: [...]
SA. 33623 ARCELORMITTAL GALAȚI	Data semnării și durata contractului [inițială/după extinderea duratei (dacă este cazul)]	Data încetării	Cantitate	Preț (RON/MWh)
Arcelor Mittal	23 decembrie 2009 Durată: 1 an 22 decembrie 2010 Durată: 1 an	31 decembrie 2010 6 ianuarie 2012	[...] GWh [...] GWh	2010: [...] 2011: [...]

ANEXA II

EVALUAREA PRESUPUSULUI AVANTAJ ECONOMIC — ANALIZA ECONOMETRICĂ

Rațiunile și descrierea analizei economice

Analiza econometrică întreprinsă de Comisie urmărește să stabilească prețurile de referință pentru contracte care ar rezulta dintr-o analiză de regresie efectuată asupra caracteristicilor contractelor din setul de date. Într-o primă etapă, analiza de regresie permite construirea unui preț de referință în funcție de caracteristicile contractuale ale contractelor din setul de date („previziuni pe eșantioane”). Într-o a doua etapă, rezultatele analizei de regresie sunt utilizate pentru a estima un preț de referință pentru contractele examinate ținând seama de caracteristicile contractuale ale acestora („previziuni în afara eșantionului”). În analiza de regresie, variația prețurilor între contractele din setul de date se explică prin utilizarea următoarelor caracteristici: cantitatea achiziționată, identitatea furnizorului și variabilele anuale. Variabilele „durata contractului” și „profilul de consum al cumpărătorului” („*off-take profile*”) nu sunt incluse deoarece nu sunt semnificative din punct de vedere statistic.

Analiza econometrică se bazează pe principiul că există un număr de determinanți ai prețurilor, cum ar fi cantitatea. Compararea prețurilor între diferite contracte fără a se lua în considerare acești determinanți ar conduce la confuzie. În particular, în timp ce contractele din setul de date au anumite caracteristici comune cu contractele examinate (negocieri bilaterale, condiții specifice, cantități mai mari de 150 GWh pe an etc.), niciun contract din setul de date nu are exact aceleași cantități și nu a fost încheiat pentru exact aceeași durată și intrare în vigoare ca și contractele examinate, ceea ce poate justifica diferențele de preț. De exemplu, două dintre contractele examinate privesc furnizarea a [...] GWh/an (Alro 2007-2010) și, respectiv, a [...] GWh/an (Energy Holding 2007-2008). În același timp, contractul cu cea mai mare cantitate din setul de date, dintre cele 114 date preț/contract înregistrate între 2007 și 2010, nu a depășit 1 400 GWh/an. Este îndeosebi faptul că o simplă comparație a prețurilor între aceste contracte ar permite să se tragă vreo concluzie valabilă privind măsura în care contractele examinate sunt sau nu în concordanță cu prețurile pieței. Alternativ, se poate concluziona că aceste două contracte nu se pot compara pur și simplu cu alte contracte de piață. Logica acestui exercițiu cantitativ este, prin urmare, aceea că, odată ce anumiți factori externi sunt luați în considerare, prețurile diferitelor contracte pot fi comparate mai bine. În absența normalizării, numai contracte perfect identice pot fi comparate în mod semnificativ.

Trebuie remarcat că acest exercițiu empiric nu este menit să estimeze o relație cauzală între prețuri și unii factori externi. De exemplu, estimarea unei relații cauzale între unii factori și prețuri ar necesita luarea în considerare a riscului de endogeneitate, adică a riscului ca o variabilă cauzală (de exemplu, cantitățile) să fie ea însăși influențată de variabila explicată (de exemplu, prețul) din cauza omiterii unor variabile sau a distorsiunii de simultaneitate. Scopul exercițiului cantitativ este de a „normaliza” prețurile între diferite contracte pentru a permite o mai bună comparație între acestea. Această normalizare este necesară în absența unor contracte și a unor caracteristici de aprovizionare perfect identice.

Analiza de regresie reflectă principalele caracteristici ale contractelor bilaterale în cauză:

- includerea variabilei cantitate în regresie reflectă faptul că prețurile sunt în general mai mici în cazul în care cantitățile achiziționate sunt mai ridicate ⁽¹⁾;
- includerea identității furnizorului reflectă faptul că anumiți furnizori prezintă caracteristici care le-ar permite să stabilească prețurile diferit față de alții, luând în considerare faptul că în setul de date sunt incluse livrările contractuale de la practic toți furnizorii de energie electrică activi în România;
- includerea variabilelor anuale reflectă dimensiunea temporală și eventuala modificare a condițiilor pieței între diferiți ani.

În ceea ce privește prima etapă a analizei empirice, rezultatele analizei de regresie asupra contractelor din setul de date sunt prezentate în tabelul 1.

⁽¹⁾ Procesarea preliminară a datelor a eliminat patru contracte (nesuspecte) corespunzătoare vânzărilor intragrup ale Alro din 2007 până în 2010, deoarece este posibil ca acestea să reflecte condiții de piață diferite față de cele care prevalează în negocierile contractelor bilaterale dintre un furnizor și un cumpărător independent, care reprezintă aspectul central în acest caz.

În ceea ce privește cea de a doua etapă a analizei empirice, Comisia a identificat o valoare de referință pentru fiecare an și a verificat apoi poziționarea contractelor față de această valoare de referință pentru a stabili dacă prețurile practicate de Hidroelectrică au fost mai mici sau mai mari decât prețul de referință modelat. Etapele următoare descriu în detaliu metodologia folosită pentru determinarea prețului de referință:

în primul rând, pentru fiecare contract din setul de date se calculează măsura în care prețul efectiv se îndepărtează de prețul de referință corespunzător, calculat pe baza regresiei și a caracteristicilor contractului;

în al doilea rând, se identifică contractul cu divergența cea mai mare dintre contractele cu preț inferior („contractul MDD” – „most-downward-diverging contract”); acesta reprezintă contractul din setul de date al cărui preț observat se îndepărtează cel mai mult de prețul său de referință corespunzător (în termeni absoluți); alegerea contractului MDD, care presupune o marjă de variație sub valoarea estimată centrală a prețului de referință, se justifică, deși este foarte prudentă; în primul rând, modelul econometric nu explică integral prețul observat din setul de date, iar estimarea unică a prețului de referință este furnizată cu un interval de încredere și o marjă de eroare, în plus sau în minus față de estimare; în al doilea rând, pe piața reală există deviații față de prețul unic posibil; contractul MDD, care derivă dintr-un contract bazat pe condițiile pieței (a se vedea considerentele 36-38), furnizează informații cuantificate privind măsura posibilă a acestor deviații și oferă o plajă bazată pe condiții de piață în jurul prețului de referință calculat;

în al treilea rând, diferența de preț față de contractul MDD se utilizează pentru a separa contractele situate sub prețul de referință de contractele care depășesc prețul de referință:

- în cazul în care un contract are un preț observat sub nivelul prețului de referință corespunzător și dacă diferența de preț pentru respectivul contract este mai mare decât diferența de preț MDD, acest contract nu este considerat *prima facie* a fi conform cu piața;
- în caz contrar, contractul ar trebui să fie considerat ca fiind conform cu piața;

Tabelul de mai jos prezintă în detaliu rezultatele obținute din analiza de regresie pe eșantionul de contracte din setul de date. Regresia explică 74 % din variațiile datelor, ceea ce reprezintă o corespondență relativ bună. Estimările coeficientului prezentate în tabelul de mai jos sunt utilizate într-o a doua etapă pentru a prevedea prețuri „de referință” pentru eșantionul de contracte examinate („previziuni în afara eșantionului”).

Rezultatele analizei econometrice

Tabelul 1

Analiza de regresie (¹)

Variabilă dependentă: Preț mediu	Coeficient	Eroare standard
Cantitate anuală (GWh)	- 0,01951**	0,007878
Anul 2008	22,58369***	4,781887
Anul 2009	30,73545***	5,471158
Anul 2010	21,32171***	5,695673
ALPIQ ROMENERGIE	- 2,34966	9,310078
ALPIQ ROMINDUSTRIES	- 5,47044	9,975876
ARCELORMITTAL GALAȚI	- 1,78779	14,62595
AXPO ENERGY RO	0,896041	10,40766
CE HUNEDOARA	38,02612***	11,41575
CE Oltenia	27,86802***	9,458818
CEZ VANZARE	9,515878	11,40325
EFT RO	2,966594	18,83573
ELECTRICA	9,787691	11,04511
ELECTROMAGNETICA	- 9,19285	9,553932

Variabilă dependentă: Preț mediu	Coefficient	Eroare standard
ENEL ENERGIE MUNTENIA	16,97181	12,529
ENERGY HOLDING	- 34,5329***	9,620757
ENERGY NETWORK	36,58137***	12,47443
EON ENERGIE	3,589147	12,43953
EURO-PEC	0,511251	9,50637
HIDROELECTRICA	- 30,3327**	12,62379
NUCLEARELECTRICA	- 9,804	18,78678
OMV PETROM	6,482914	18,79837
RAAN	33,0402**	14,6577
RENOVATIO TRADING	29,5599	18,95553
TINMAR IND	0	(omis)
Constantă	160,5678***	8,50624
Numărul de observații: 109 Rădăcină pătrată = 0,7426 Rădăcină pătrată ajustată = 0,6691		

Notă: Prețurile sunt exprimate în RON/MWh.

Sursă: Analiza de regresie a Comisiei pe baza datelor furnizate de autoritățile române.

(!) Erorile standard sunt prezentate între paranteze; *** înseamnă că coeficientul este statistic semnificativ la un nivel de 1 %, ** la un nivel de 5 % și * la un nivel de 10 %.

Tabelele următoare prezintă rezultatele analizei empirice care utilizează analiza de regresie detaliată în tabelul 1 în care, pentru fiecare an, se selectează contractul cu divergența cea mai mare dintre contractele cu preț inferior („contractul MDD”) pe baza diferenței de preț (în RON/MWh) dintre prețul estimat al fiecărui contract și prețul corespunzător observat. Tabelele 2-4 de mai jos prezintă diferențele dintre prețurile contractuale ale Hidroelectrica pentru fiecare an (și anume perioada 2007-2010) față de prețurile de referință „simulate” pentru toate contractele examinate.

În 2007, contractul MDD, adică contractul din setul de date nesuspect cu cea mai mare diferență între prețul observat și prețul estimat corespunzător, are o diferență de preț estimată la [...] RON/MWh. Două contracte ale Hidroelectrica au un preț observat mai mic față de prețul estimat cu o diferență de preț mai mare de [...] RON/MWh, și anume cele cu *Electrocarbon* și cu *Elsid*, cu o diferență a prețului observat de aproximativ [...] RON/MWh (a se vedea tabelul 2).

Tabelul 2

Analiza contractelor din 2007

Denumirea clientului	Denumirea furnizorului	Preț observat	Preț de referință	Diferență de preț (în termeni absoluți)	În conformitate cu indicele de referință
Contractul MDD din setul de date					
AZOMURES SA	HIDROELECTRICA	[...]	124	[...]	

Denumirea clientului	Denumirea furnizorului	Preț observat	Preț de referință	Diferență de preț (în termeni absoluți)	În conformitate cu indicele de referință
Contractele examinate					
Alro	HIDROELECTRICA	[...]	72	[...]	Da
Energy Holding	HIDROELECTRICA	[...]	50	[...]	Da
EFT	HIDROELECTRICA	[...]	127	[...]	Da
Electromagnetica	HIDROELECTRICA	[...]	111	[...]	Da
EURO-PEC	HIDROELECTRICA	[...]	111	[...]	Da
Luxten-Lighting	HIDROELECTRICA	[...]	125	[...]	Da
ELSID	HIDROELECTRICA	[...]	126	[...]	Nu
Electrocarbon	HIDROELECTRICA	[...]	126	[...]	Nu

Notă: Prețurile sunt rotunjite în RON/MWh.

Sursă: Calculele efectuate pe baza analizei de regresie și pe datele furnizate de autoritățile române.

În 2008, diferența de preț față de MDD este estimată la [...] RON/MWh, iar trei dintre contractele Hidroelectrica prezintă o diferență de preț mai mare, și anume contractele cu Luxten-Lighting, Electrocarbon și Elsid, cu o diferență a prețului observat de aproximativ [...] RON/MWh pentru Luxten-Lighting și de [...] RON/MWh pentru Electrocarbon și Elsid (a se vedea tabelul 3).

Tabelul 3

Analiza contractelor din 2008

Denumirea clientului	Denumirea furnizorului	Preț observat	Preț de referință	Diferență de preț (în termeni absoluți)	În conformitate cu indicele de referință
Contractul MDD din setul de date					
PETROM SA	Energy Holding	[...]	147	[...]	
Contractele examinate					
Alro	HIDROELECTRICA	[...]	94	[...]	Da
Electromagnetica	HIDROELECTRICA	[...]	133	[...]	Da
EFT	HIDROELECTRICA	[...]	149	[...]	Da
Energy Holding	HIDROELECTRICA	[...]	73	[...]	Da
EURO-PEC	HIDROELECTRICA	[...]	133	[...]	Da
Luxten-Lighting	HIDROELECTRICA	[...]	147	[...]	Nu
ELSID	HIDROELECTRICA	[...]	148	[...]	Nu
Electrocarbon	HIDROELECTRICA	[...]	149	[...]	Nu

Notă: Prețurile sunt rotunjite în RON/MWh.

Sursă: Calculele efectuate pe baza analizei de regresie și pe datele furnizate de autoritățile române.

În 2009, diferența de preț față de MDD este estimată la [...] RON/MWh și, din nou, trei dintre contractele Hidroelectrica prezintă o diferență de preț mai mare, și anume contractele cu Luxten-Lighting, Electrocarbon și Elsid, cu o diferență a prețului observat de aproximativ [...] RON/MWh pentru Luxten-Lighting și de [...] RON/MWh pentru Electrocarbon și Elsid (a se vedea tabelul 4).

Tabelul 4

Analiza contractelor din 2009

Denumirea clientului	Denumirea furnizorului	Preț observat	Preț de referință	Diferență de preț (în termeni absoluți)	În conformitate cu indicele de referință
Contractul MDD din setul de date					
Ductil Steel SA	Alpiq RomEnergie	[...]	187	[...]	
Contractele examinate					
Alro	HIDROELECTRICA	[...]	102	[...]	Da
EURO-PEC	HIDROELECTRICA	[...]	142	[...]	Da
Alpiq RomEnergie	HIDROELECTRICA	[...]	126	[...]	Da
Electromagnetica	HIDROELECTRICA	[...]	142	[...]	Da
Energy Holding	HIDROELECTRICA	[...]	116	[...]	Da
EFT	HIDROELECTRICA	[...]	157	[...]	Da
Luxten-Lighting	HIDROELECTRICA	[...]	156	[...]	Nu
ELSID	HIDROELECTRICA	[...]	157	[...]	Nu
Electrocarbon	HIDROELECTRICA	[...]	157	[...]	Nu

Notă: Prețurile sunt rotunjite în RON/MWh.

Sursă: Calculele efectuate pe baza analizei de regresie și pe datele furnizate de autoritățile române.

În 2010, diferența de preț față de MDD este estimată la [...] RON/MWh, iar două dintre contractele Hidroelectrica prezintă o diferență de preț mai mare, și anume contractele cu *Electrocarbon* și *Elsid*, cu o diferență a prețului observat de aproximativ [...] RON/MWh pentru *Electrocarbon* și *Elsid* (a se vedea tabelul 5).

Tabelul 5

Analiza contractelor din 2010

Denumirea clientului	Denumirea furnizorului	Preț observat	Preț de referință	Diferență de preț (în termeni absoluți)	În conformitate cu indicele de referință
Contractul MDD din setul de date					
SILCOTUB SA ZALAU	Energy Network	[...]	214	[...]	
Contractele examinate					
ArcelorMittal Galați	HIDROELECTRICA	[...]	118	[...]	Da
Electrica	HIDROELECTRICA	[...]	132	[...]	Da
Energy Holding	HIDROELECTRICA	[...]	107	[...]	Da

Denumirea clientului	Denumirea furnizorului	Preț observat	Preț de referință	Diferență de preț (în termeni absoluți)	În conformitate cu indicele de referință
Alpiq RomEnergie	HIDROELECTRICA	[...]	116	[...]	Da
Electromagnetica	HIDROELECTRICA	[...]	132	[...]	Da
EURO-PEC	HIDROELECTRICA	[...]	144	[...]	Da
Alro	HIDROELECTRICA	[...]	93	[...]	Da
Luxten-Lighting	HIDROELECTRICA	[...]	146	[...]	Da
EFT	HIDROELECTRICA	[...]	148	[...]	Da
ELSID	HIDROELECTRICA	[...]	147	[...]	Nu
Electrocarbon	HIDROELECTRICA	[...]	148	[...]	Nu

Notă: Prețurile sunt rotunjite în RON/MWh.

Sursă: Calculele efectuate pe baza analizei de regresie și pe datele furnizate de autoritățile române.

Analiza de sensibilitate

În analizele empirice precedente, contractul MDD era definit ca fiind contractul din setul de date, pentru un an dat, care prezintă cea mai mare diferență de preț în termeni absoluți (RON/MWh) între prețul observat și prețul estimat corespunzător.

S-a efectuat o analiză de sensibilitate pentru a se verifica robustețea rezultatelor. S-a realizat aceeași analiză, însă definind contractul MDD drept contractul cu cea mai mare diferență între prețul estimat și prețul observat corespunzător, exprimată ca procentaj din prețul estimat. În cadrul analizei de sensibilitate, contractul MDD este definit acum ca fiind contractul cu cea mai mare diferență între prețul estimat și prețul observat corespunzător, exprimată ca procentaj din prețul estimat. Deși această analiză nu ar trebui să afecteze semnificativ alegerea contractului MDD, aceasta poate afecta contractele care sunt selectate. Rezultatele sunt prezentate în tabelele 6-9 de mai jos. Acestea confirmă validitatea rezultatelor obținute din analiza principală.

Tabelul 6

Analiza de sensibilitate a contractelor în 2007

Denumirea clientului	Denumirea furnizorului	Preț observat	Preț de referință	Diferență de preț (în procente)	În conformitate cu indicele de referință
Contractul MDD din setul de date					
AZOMURES SA	HIDROELECTRICA	[...]	124	[...]%	
Contractele examinate					
Alro	HIDROELECTRICA	[...]	72	[...]	Da
Energy Holding	HIDROELECTRICA	[...]	50	[...]	Da
EFT	HIDROELECTRICA	[...]	127	[...]	Da
Electromagnetica	HIDROELECTRICA	[...]	111	[...]	Da
EURO-PEC	HIDROELECTRICA	[...]	111	[...]	Da

Denumirea clientului	Denumirea furnizorului	Preț observat	Preț de referință	Diferență de preț (în procente)	În conformitate cu indicele de referință
Luxten-Lighting	HIDROELECTRICA	[...]	125	[...]	Da
ELSID	HIDROELECTRICA	[...]	126	[...]	Nu
Electrocarbon	HIDROELECTRICA	[...]	126	[...]	Nu

Notă: Prețurile sunt rotunjite în RON/MWh.

Sursă: Calculele efectuate pe baza analizei de regresie și pe datele furnizate de autoritățile române.

Tabelul 7

Analiza de sensibilitate a contractelor în 2008

Denumirea clientului	Denumirea furnizorului	Preț observat	Preț de referință	Diferență de preț (în procente)	În conformitate cu indicele de referință
----------------------	------------------------	---------------	-------------------	---------------------------------	--

Contractul MDD din setul de date

PETROM SA	Energy Holding	[...]	147	[...]%	
-----------	----------------	-------	-----	--------	--

Contractele examinate

Alro	HIDROELECTRICA	[...]	94	[...]	Nu
Electromagnetica	HIDROELECTRICA	[...]	133	[...]	Da
EFT	HIDROELECTRICA	[...]	149	[...]	Da
Energy Holding	HIDROELECTRICA	[...]	73	[...]	Da
EURO-PEC	HIDROELECTRICA	[...]	133	[...]	Da
Luxten-Lighting	HIDROELECTRICA	[...]	147	[...]	Nu
ELSID	HIDROELECTRICA	[...]	148	[...]	Nu
Electrocarbon	HIDROELECTRICA	[...]	149	[...]	Nu

Notă: Prețurile sunt rotunjite în RON/MWh.

Sursă: Calculele efectuate pe baza analizei de regresie și pe datele furnizate de autoritățile române.

Tabelul 8

Analiza de sensibilitate a contractelor în 2009

Denumirea clientului	Denumirea furnizorului	Preț observat	Preț de referință	Diferență de preț (în procente)	În conformitate cu indicele de referință
----------------------	------------------------	---------------	-------------------	---------------------------------	--

Contractul MDD din setul de date

Ductil Steel SA	Alpiq RomEnergie	[...]	187	[...]%	
-----------------	------------------	-------	-----	--------	--

Contractele examinate

Alro	HIDROELECTRICA	[...]	102	[...]	Da
EURO-PEC	HIDROELECTRICA	[...]	142	[...]	Da

Denumirea clientului	Denumirea furnizorului	Preț observat	Preț de referință	Diferență de preț (în procente)	În conformitate cu indicele de referință
Alpiq RomEnergie	HIDROELECTRICA	[...]	126	[...]	Da
Electromagnetica	HIDROELECTRICA	[...]	142	[...]	Da
Energy Holding	HIDROELECTRICA	[...]	116	[...]	Nu
EFT	HIDROELECTRICA	[...]	157	[...]	Da
Luxten-Lighting	HIDROELECTRICA	[...]	156	[...]	Nu
ELSID	HIDROELECTRICA	[...]	157	[...]	Nu
Electrocarbon	HIDROELECTRICA	[...]	157	[...]	Nu

Notă: Prețurile sunt rotunjite în RON/MWh.

Sursă: Calculele efectuate pe baza analizei de regresie și pe datele furnizate de autoritățile române.

Tabelul 9

Analiza de sensibilitate a contractelor în 2010

Denumirea clientului	Denumirea furnizorului	Preț observat	Preț de referință	Diferență de preț (în procente)	În conformitate cu indicele de referință
----------------------	------------------------	---------------	-------------------	---------------------------------	--

Contractul MDD din setul de date

ARCELORMITTAL GALAȚI	Electrica	[...]	182	[...]%	
----------------------	-----------	-------	-----	--------	--

Contractele examinate

ArcelorMittal Galați	HIDROELECTRICA	[...]	118	[...]	Da
Electrica	HIDROELECTRICA	[...]	132	[...]	Da
Energy Holding	HIDROELECTRICA	[...]	107	[...]	Da
Alpiq RomEnergie	HIDROELECTRICA	[...]	116	[...]	Da
Electromagnetica	HIDROELECTRICA	[...]	132	[...]	Da
EURO-PEC	HIDROELECTRICA	[...]	144	[...]	Da
Alro	HIDROELECTRICA	[...]	93	[...]	Da
Luxten-Lighting	HIDROELECTRICA	[...]	146	[...]	Da
EFT	HIDROELECTRICA	[...]	148	[...]	Da
ELSID	HIDROELECTRICA	[...]	147	[...]	Nu
Electrocarbon	HIDROELECTRICA	[...]	148	[...]	Nu

Notă: Prețurile sunt rotunjite în RON/MWh.

Sursă: Calculele efectuate pe baza analizei de regresie și pe datele furnizate de autoritățile române.

Prețurile energiei electrice în contractele dintre Hidroelectrica și Luxten-Lighting, Electrocarbon și Elsid sunt în continuare considerate ca nefiind în conformitate cu prețul de referință. Procentajele diferențelor de preț sunt considerabil mai mari pentru contractele cu Luxten-Lighting pentru anii 2008 și 2009 și cu Electrocarbon și Elsid pentru perioada 2007-2010. În plus, apar două alte contracte, și anume cel cu Alro, din 2008, și cel cu Energy Holding, din 2009. Procentajul diferenței de preț în ambele cazuri este foarte aproape de procentajul diferenței de preț a contractului MDD. Prețul observat al contractului cu Alro din 2008 este cu [...] % mai mic decât prețul estimat, în vreme ce procentajul diferenței de preț față de MDD a fost de [...] % în 2008. Prețul observat al contractului cu Energy Holding din 2009 este cu [...] % mai mic decât prețul estimat, în vreme ce procentajul diferenței de preț față de MDD a fost de [...] % în 2009. În ansamblu, aceste două contracte ar trebui considerate a fi în conformitate cu prețul de referință.

În plus față de analiza principală de sensibilitate realizată prin definirea MDD ca procentajul diferenței față de prețul de referință, care confirmă validitatea rezultatelor, au fost efectuate și alte teste de sensibilitate a rezultatelor obținute prin definiția preferată a MDD în termeni absoluți, după cum urmează:

- s-a dedus o marjă arbitrară de 10 % din valoarea absolută a MDD: MDD modificat nu afectează concluziile privind contractele examinate din 2008, 2009 și 2010; în 2007, pentru EFT ar apărea o diferență de 2,5 RON/MWh sub prețul aplicat de [...] RON/MWh (adică prețul conform celui de referință ar fi fost de [...] RON/MWh); această diferență, care nu a fost observată în cazul prețurilor EFT din 2008, 2009 și 2010, se consideră a fi neglijabilă;
- în mod similar, utilizarea celei de a doua divergențe negative (DD2) ca referință ar acoperi numai două contracte în plus (Luxten-Lighting și EFT) în 2007, dar nu are drept consecință faptul că orice alt contract dintre cele examinate în perioada analizată ar apărea ca fiind inferior prețurilor de referință sau faptul că contractul cu EFT ar apărea ca fiind inferior prețului de referință în 2008, 2009 și 2010;
- s-au introdus datele de regresie din 2011, care inițial nu fuseseră testate: chiar dacă valorile prezentate în tabelele 2-5 se modifică ușor, rezultatele calitative rămân neschimbate;
- prețurile contractelor examinate considerate a fi în conformitate cu prețul de referință au fost reintroduse în regresie ca „set de date” (previziuni pe eșantioane): concluzia pentru contractele examinate nu se modifică nici în acest caz.

Rezultă de aici că aceste teste suplimentare de sensibilitate referitoare la abordarea principală confirmă validitatea rezultatelor analizei econometrice.
